Lietuvos Nacionalinė M.Mažvydo Biblioteka

Mūsų Pastogė

BENDRUOMENĖS LAIKRAŠTIS
AUSTRALIAN LITHUANIAN WEEKLY
"OUR HAVEN"

Registered at the G.P.O. Sydney for transmission by post as a Newspaper.

LEIDĖJAS: A.L.B. KRAŠTO VALDYBA

Redaktorius: Vincas Kazokas
13 Percy St., Bankstown, N.S.W. Tel.: 70-8395

Redakcija rankraščius taiso ir trumpina savo nuožiūra.

Prenumerata: metams £4.0.0, pusei metų — £2.0.0, trims mėnesiams £1.0.0. N. Zelandijoje ir Anglijoje kaina ta pati. Kituose kraštuose metams £5.0.0. Atskiro numerio kaina 2 šil.

Prenumerata adresuojama: MŪSŲ PASTOGĖ, Box 4558, G.P.O. Sydney, N.S.W.
Administracijos tel.: 649-9062.

Skelbimai:
1 colis per 1 skiltį 12/-, bendruomeniniai 10/-.

Už skelbimų turinį neatsakoma.

XVII metai — 1965 m. liepos 26 d. — Nr. 29 (846)

MISIJONIERIŲ IŠLEIDUS

"Atsisveikinimas visados panašus į saulėlydį", sako poetas. Kiekvienas svečias, atvykdamas į mūsų kasdienybę drauge su savimi įneša ir daug giedros, kuria kaip saulėta diena mes visi džiaugiamės. Bet ateina momentas skirtis, ir toji giedra klostosi šešėliais: šventė baigiasi, ir mes vėl paliekame vieni su savais rūpesčiais ir sava kasdienybe.

Bet argi paliekame vieni? Ar atvykusis svečias nieko mums nepalieka išvykdamas, kad mes dar tą nuotaiką ir patys užtęstumėm palikę patys vieni?

Per savo jau netrumpą laiką apturėjome visą eilę tikrai garbingų ir brangių svečių. Vieni vos tik pasirodydami skubėjo toliau, kiti užtruko savaitėmis, bet gi paskutinysis Australijos lietuvių svečias Tėv. J. Borevičius, S.J. čia užtruko ilgiausiai: jis išbuvo apie keturis mėnesius ir ne tik svečiuodamasis, bet ir kietai dirbdamas mūsų visų naudai. Jo misijų žodis visą laiką buvo dviašmenis — jis operavo ir gydė žaizdas tikinčiųjų, bet lygiai tuo pačiu žodžiu skynė ir tiesė kelius tai pačiai lietuvybei, kuri daugelio širdyse jau baigė piktžolėmis apaugti. Tad šis jo misijų darbas nebuvo vienašališkas: misijonierius atliko savo pareigą su kaupu ir Dievui, ir Tėvynei, nes šios dvi sąvokos ir sudaro žmogiškojo gyvenimo atramą.

Sunku šiandie būtų vertinti misijonieriaus darbo vaisius, kurie nėra nei išmatuojami, nei pasveriami. Pats gyvenimas parodys, ar jo pasėtoji gėrio sėkla mūsų širdyse prigijo ir ar prigijusią ir išdygusią mes patys mokėsime toliau globoti, kad sulauktume vaisiaus. Kitaip sakant, išvažiuodamas misijonierius mus gausiai apdovanojo. Visai kita kalba, kaip mes patys tas jo dovanas užlaikysime ir įvertinsime.

Palydint šį svečią tektų pasidžiaugti ir juo, kaip asmenybe. Jis nėra iš tų asketų vienuolių, kurie niekina žemiškąjį gyvenimą piršdami dangiškas linksmybes. Tėvui Borevičiui šis gyvenimas galioja kaip pirminė sąlyga suartėti su Dievu. Tad jis jo neniekina, o pats jį akcentuoja praktikuodamas įvairias jo formas. Visai nenuostabu, kad beveik visos lietuvių organizacijos jį savinasi, nes jis eina ir dirba su kiekviena, jeigu bet kuri išpildo bent vieną jo statomų sąlygų — Dievui ar Tėvynei. Dėl to jis yra ir sportininkas, ir skautas, ir ateitininkas, visuomenininkas ir kultūrininkas ir t.t. Tokia plačiašakė asmenybė ir tokios plačios apimties veikla Tėvą Borevičių padaro v i s ų žmogum. Gal dėl to ir jo žodis pasirodė toks taiklus ir veiklus mūsų margaspalvės bendruomenės kiekvienam nariui, nes jis kalbėjo ne vien dievotiems arba išrinktiesiems, bet pirmiausia v i s i e m s l i e t u v i a m s nedarydamas jokių skirtumų, kurie, deja, pas mus gerokai įsipilietinę. Gal būt ryškiausias jo veiklos per tuos keturis mėnesius čia Australijoje neskaitant, žinoma, religinės pusės, bruožas lietuvių dirvoje, tai pastangos išgriauti pasistatytas tvoras tarp "mūsų" ir "jūsų". Būkime tikri, kad tos jo pastangos nebuvo tuščios. Atvykdamas jis čia rado gerai organizuotą ir veiklią lietuvių koloniją bet su tam tikrais plyšiais, kurie kliudė ir susieiti, ir susitarti. Būkime tikri, kad jeigu Tėv. Borevičius dar kada nors lankysis Australijoje, tai tikrai ras čia lietuvius vieningai dirbančius ir glaudžiai bendradarbiaujančius. Šio sutarimo mums linki ir išvykęs svečias.

(v.k.)

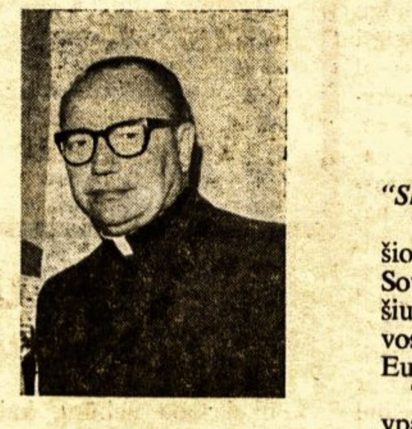

Tėv. J. Borevičius S.J. vedęs misijas Australijos lietuvių tarpe

Vl. Radzevičius

BUDELIO SĄSKAITOS

(SSSR REIKALAUJA APMOKĖTI UŽ SUKILIMŲ MALŠINIMĄ)

"Skolų rinkėjai"

"New York Herald Tribune" šiomis dienomis pranešė, kad Sovietų Rusijos skolų rinkėjai šiuo metu renka pinigus Varšuvos paktą pasirašiusiuose Rytų Europos kraštuose.

To paties laikraščio žiniomis, ypatingai didelė sąskaita pateikta Vengrijai. Iš jos reikalaujama 1350 milijonų dolerių. Tiek, girdi, Sovietų Rusija padarė išlaidų malšindama Vengrijos sukilimą 1956 metais.

Panašaus didumo sąskaita jau guli ir Varšuvoje už išlaikymą valdžioje Lenkijos komunistų ir už netesėjimą pažadų, kuriuos davė lenkams komunistinės lenkų vyriausybės galva Gomulka.

Parsivežęs iš Maskvos šią didžiulę sąskaitą, Vengrijos ministeris pirmininkas Janos Kadar tuojau pertvarkė Vengrijos vyriausybę pagal Maskvos stilių. Savo, kaip ministerio pirmininko, postą jis užleido ilgamečiam draugui, buvusiam žurnalistui Gyula Kallai, o pats pasiliko tik pirmuoju partijos sekretorium. Taip pat buvo pakeistas ir Politbiuro sąstatas; vadovaujančiose vietose vietoj senų pastatyti jaunesni komunistai.

Nors per devynerius metus Janos Kadar įsigijo tam tikro populiarumo atleisdamas griežtus judėjimo suvaržymus ir padidindamas kasdienio vartojimo gėrybes, tačiau jis vistiek negalėjo pagydyti susmukusios ekonomijos. Nauji administratoriai gavo įsakymus rūpintis išplėsti Vengrijos eksportą, pagerinti žemės ūkį, kad galima būtų greičiausiu laiku surinkti Maskvos reikalaujamus milijonus.

Sąskaitų pateikimas Lenkijai dar nesukrėtė Gomulkos vyriausybės, tačiau nurodoma, kad artimiausiu laiku ir ten bus daroma pakeitimų, kurie galėtų apraminti nepasitenkinimą ir nusivylimą, kuris yra didesnis negu Vengrijoj.

Nepavykę sukilimai

Kiekvienam laisvės trokštančiam vengrui dar ir šiandien akyse tebestovi skaudūs pergyvenimai, kuriuos Vengrija patyrė 1956 metais.

Po viešo Vengrijos rašytojų protesto ir studentų atsiskyrimo nuo komjaunuolių, Vengrijos sukilimas prasidėjo 1956 m. spalio 23 dieną, studentų demonstracijomis. Tos demonstracijos buvo tik kibirkštis, kuri per kelias valandas uždegė visą vengrų tautą. Gelbėdami padėtį, komunistai tuojau perleido valdžią prieš pusmetį išmestam iš partijos komunistui Nagy. Nors jis pažadėjo pašalinti iš Vengrijos Raudonąją Armiją, leisti laisvus rinkimus ir panaikinti žemės nusavinimą, sukilėliai, vengrų kariuomenės remiami, palaipsniui užiminėjo viešus pastatus ir pramonės centrus. Ir tuo laiku, kai sukilėlių vadui generolui Pal Maleter atrodė, kad bus galima sudaryti tokią vyriausybę, kokios nori patys sukilėliai, raudonosios armijos vadovybė Vengrijoje pradėjo su juo derybas dėl... raudonosios armijos pasitraukimo iš Vengrijos. Tačiau kartu su derybomis raudonoji armija pradėjo ir plataus masto ataką prieš sukilėlius. Kruvinos kautynės vyko ištisą savaitę. Negaudami iš niekur jokios pagelbos, didvyriški sukilėliai palūžo. Po šio sukilimo Vengrija naujomis deportacijomis ir pabėgimais nustojo per 150.000 taurių savo tautiečių, neskaitant tų, kurie žuvo sukilimo metu.

Vakariečiai nepajudino piršto sukilėliams padėti, tik Jungtinės Tautos po metų priėmė dėmesin specialios komisijos raportą, kad nauja Vengrijos vyriausybė, kuriai vadovauja Janos Kadar, atsirado tik karinės intervencijos pasekmėj. Tačiau tas raportas vengrų nė kiek neguodžia. Jie puikiai žino, kad pačiam Kadarui ministerių sąrašą pateikė sukilimą sutriuškinusi raudonoji armija. Kaip pirmiau vyriausybės sudėtį, taip dabar 1350 milijonų sąskaitą Kadar priėmė nemurmėdamas.

— ★ —

Mažiau kruvinas buvo Lenkijos bandymas nusikratyti pavergėjais. Jį pradėjo Poznanės darbininkai 1956 m. birželio 26 d. Tada Poznanėj buvo paskelbtas generalinis streikas ir 50.000 darbininkų išėjo į gatves griežtai reikalaudami: duonos, laisvės, laisvų rinkimų ir rusų pasitraukimo iš Lenkijos. Demonstracijas sekė susirėmimai su milicija. Įpykusi minia čia pat nulinčiavo vieną enkavedistą. Sukilimą užgniaužė tankai, užmušdami 53 darbininkus ir sužeisdami dar apie 200.

(Nukelta į psl. 2)

MIN. S. LOZORAITIS SU DIPLOMATAIS

Lietuvos diplomatijos šefas S. Lozoraitis sugrįžo į Romą praleidęs 7 savaites Strasburge, Paryžiuje ir Londone.

Strasburge S. Lozoraitis Pavergtųjų Europos Tautų organizacijos ir Lietuvos Laisvės Komiteto pakviestas, dalyvavo PET delegacijoje, kuri stebėjo Europos Tarybos Patariamosios Asamblėjos darbus. Paryžiuje, kur min. Lozoraitis atstovauja Lietuvos interesus, jis buvo priimtas užs. reikalų ministerijoje, kartu su PET vadovybės nariu buv. Rumunijos užsienio reikalų ministeriu K. Vissoianu aplankė Prancūzijos parlamento užsienio komisijos pirmininką M. Schumanną ir buvo Prancūzijos — Baltijos draugijos pusryčiuose-debatuose. Londone Lozoraitis pakartotinai tarėsi su Lietuvos ministeriu Didžiojoje Britanijoje B.K. Balučiu, dalyvaujant pasiuntinybės patarėjui V. Balickui, padarė pranešimą Lietuvių Namuose, turėjo eilę pasikalbėjimų su vietos lietuvių politikos ir visuomenės veikėjais ir atsilankė Didžiosios Britanijos Lietuvių Sąjungos sodyboje. Jis dalyvavo min. B.K. Balučio sukviestame pasiuntinybėje Baltijos Valstybių diplomatinių atstovų Londone posėdyje ir Lietuvių-Lenkų A. Mickevičiaus draugijos valdybos jam suruoštame priėmime.

Šveicarijos laikraštis "Basler Nachrichteen" yra paskelbęs vedamuoju min. S. Lozoraičio straipsnį apie antrojo pasaulinio karo pasekmes Lietuvai ir kitoms Rytų ir Centro Europos valstybėms, kurias Sov. Sąjunga užvaldė, nors Vakarų demokratijos vedė ir laimėjo karą laisvės obalsiu. Ryšyje su dažnai pasireiškiančiu dabar Vakaruose palinkimu tenkintis tariamąja komunistinės santvarkos liberalizacija straipsnyje pabrėžiama, kad pavergtos tautos turi teisę ne į jų priespaudos liberalizaciją, bet į laisvės bei nepriklausomybės atstatymą.

Vokietijos Federalinės Respublikos radijas pra transliavęs ilgą ištrauką iš Lozoraičio straipsnio kartu su citatomis iš anglų ir prancūzų laikraščių "Economist" ir "Aurore".

Gyvybė Marse?

Pereitą savaitę amerikiečių raketa Mariner IV praskrido pro Marso planetą apie 6000 mylių atstume. Neužilgo bus paskelbtos iš arti darytos foto nuotraukos su atitinkamais komentarais.

★

Remiantis nuotraukomis, kurias pasiuntė iš arti nufotografavęs amerikiečių erdvių laivas Mariner IV, mokslininkai spėja, kad Marso planetoje galinti būti gyvybė, tačiau tokia gyvybė, kokia yra žemės gyvūnija ar augmenija, negalėtų išsilaikyti, nes ten atmosfera esanti labai reta.

★

Eilė Amerikos profesorių siunčia vyriausybei organizuotas ir pavienes peticijas sustabdyti karą Vietname ir bandyti reikalus išaiškinti derybų keliu. Keista, kad toku būdu jie smukdo krašto moralę ir tuo talkininkauja komunistams. Iš pareiškimų atrodo, kad Vietname sukėlė karą ne komunistai, bet amerikonai, nes apie komunistinę agresiją niekur neužsimenama.

Jaunimo klausimais

TARPŽINYBINIS SUSIRINKIMAS

Jau birželio 14 d. Mūsų Pastogėje buvo skelbiama apie Krašto Valdybos organizuojamą tarpžinybinį susirinkimą Sydnejuje mūsų jaunimo klausimais. Šiame susirinkime, kuris įvyks rugpjūčio 14-15 d.d. Bankstowno Liet. Namuose kviečiami dalyvauti visi, kuriems rūpi mūsų jaunimo lietuviška ateitis. Svarstymuose bus paliesti šie klausimai:

1) priešmokyklinio jaunimo auklėjimas;

2) savaitgalio mokyklos, jų programos;

3) jaunimo organizacinė veikla;

4) organizacijų santykiai ir bendravimas;

5) jaunimo pasilinksminimai (suartėjimas);

6) jaunimo spauda;

7) jaunimo teatrai;

8) jaunimas visuomeninėje veikloje;

9) jaunimo šventės, pasirodymai.

Dalį šios programos punktų nagrinėjant referatus skaitys specialiai pakviesti atitinkamos srities žinovai ir pedagogai.

Krašto Valdyba kviečia minėtame tarpžinybiniame susirinkime dalyvauti visuomenininkus, kultūrininkus, mokytojus, jaunimą, ypač tėvus ir jaunimo vadovus.

Jeigu iš tolimesnių apylinkių suinteresuotieji negalėtų susirinkime dalyvauti, kviečiame rašyti savo nuomones ,siūlymus, sugestijas aukščiau iškeltais klausimais. Visa tai bus apsvarstyta ir bandyta ieškoti atitinkamų išeičių. Sugestijas ir siūlymus siųsti Krašto Valdybos adresu Box 4558, G.P.O., Sydney.

Smulkesnė šio tarpžinybinio susirinkimo darbotvarkė bus paskelbta vėliau.

ALB Krašto Valdyba

ŽINIOS

PAGROBTI ALBANIJOS LAIVAI

Albanija kaltina Sov. Sąjungą, kad ši pagrobusi Albanijos 8 povandeninius ir eilę kitų laivų, kurie buvę nuplukdyti į Sevastopolio uostą remontams.

★

UNO ekonominė komisija praneša, kad pereitais metais pasaulinė produkcija pakilo penkiais procentais už 1963-jų metų produkciją. Komunistiniuose kraštuose, ypač Sov. Sąjungoje, progreso nepadaryta.

★

Pereitą savaitę Suomijos sostinėje Helsinki vyko komunistų organizuotas pasaulinis taikos kongresas, kuriame išimtinai buvo kaltinama Amerika už karą Vietname. Neišvengta konflikto ir tarp sovietų bei kiniečių delegatų.

★

N.S.W. švietimo ministerija praneša, kad šiais metais abiturientų egzaminų rezultatai bus pranešti kiekvienam abiturienetui laišku. Spauda galės gauti egzaminų rezultatus tik po to, kai laiškai jau bus išsiuntinėti.

★

Amerikos atominių tyrimų laboratorijoje kilo gaisras, padarydamas milijonus nuostolių. Gaisro priežastis aiškinama.

★

Pietų Korėjoje potvynių metu žuvo šimtai žmonių ir daugybė dingusių, kurie irgi laikomi žuvusiais. 180.000 gyventojų paliko be pastogės.

KONGRESO REIKALAIS

KALĖDINIŲ ATVIRUKŲ PROJEKTŲ KONKURSAS

Jaunimo Kongreso Centrinis Komitetas skelbia kalėdinių atvirukų projektų garbės konkursą.

Kviečiami meno studentai ir bendrai visas jaunimas šiame konkurse dalyvauti.

Komitetas numato išleisti 12 spalvuotų kalėdinių atvirukų Australijos atstovams, vykstantiems į Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresą, paremti.

Atvirukams tekstą parinks Komitetas ir atspausdins keliom kalbom, kad jie būtų tinkami siųsti ir kitataučiams.

Kiekvieno panaudoto projekto autoriaus pavardė bus atspausdinta atviruko viduje.

Konkursui teisėjauti sutiko laureatas dail. V. Ratas, už ką Komitetas p. Ratui yra labai dėkingas.

KONKURSO SĄLYGOS

(a) Projektų sukūrime dalyvauti yra raginamas meną studijuojąs ir bendrai visas lietuviškasis jaunimas.

(b) Vyriausiu teisėju bus dail. V. Ratas.

(c) Spausdinimui bus atrinkta 12 skirtingų projektų.

(d) Projektų skaičius vienam asmeniui neribotas.

(e) Teisėjas spausdinimui gali atrinkti to pačio asmens daugiau negu vieną projektą.

(f) Projektams leidžiama laisva tema ir technika.

(g) Projektai gali būti vienos arba dviejų spalvų.

(h) Atvirukai bus sulenkiamo pobūdžio ir spausdinami 4" x 7½" dydžio ant matinio popieriaus.

(i) Projektai gali būti išilginėj arba skersinėj formoj.

(j) Konkursas laikomas atidarytas nuo paskelbimo dienos. Projektai prisiunčiami iki rugpjūčio 21 d.

(k) Visi projektai siunčiami Komiteto adresu: A.L.C. Youth Congress Central Committee, Box E6, St. James, N.S.W.

(d) Siunčiant projektus pažymėti savo vardą, pavardę ir adresą. Paminėti, jei norima projektus gauti atgal.

(m) Rezultatai bus paskelbti per "Mūsų Pastogės" Spaudos Balių rugpjūčio 28 d. ir taip pat "Mūsų Pastogėj" ir "Tėviškės Aiduose".

ALB Jaunimo Kongreso Centrinis Komitetas

Svarstymai apie aukas

RAŠO: J.V. ŽILĖNAS

Australijos Lietuvių Bendruomenės gyvenimo rutinoje paskutiniu metu pasigirdo balsų, ieškančių naujų kelių ir būdų, kaip pagydyti lietuviškąją kasdienybę. Prieš kurį laiką "Mūsų Pastogėje" buvo atspausdinta eilė straipsnių, ginančių tą lietuvių bendruomenės veiklos bruožą, kuris tiki aukos principu lietuvių kultūrą ugdant, Lietuvos laisvinimo akciją aktyvinant ir nelaimėn patekusį tautietį sušelpiant. Net keliuose vedamuosiuose "Mūsų Pastogė" pabrėžė aukos prasmingumą, tačiau tik abstrakčiais išvedžiojimais, be faktų pagrindimo. "Mūsų Pastogėje" matėsi ir kitos krypties straipsnių, kurie gynė biznio prasmingumą, tautiečių renkamas aukas vadindami ubagavimu. Pagal juos, aukų rinkimas įkyrėjęs, taigi lietuviai privalą griebtis steigti tokias tautines įmones ar institucijas, kurios biznio požiūriu būtų pelningos. Tada, girdi, nereikėsią aukų, nes biznio įmonių pelnas paremsiąs reikalingas lietuvybės apraiškas.

Norint išsamiau išnagrinėti šį klausimą, reikia giliau pažvelgti į aukos prasmę ir, gal būt, į tuos vadinamuosius biznius, kurie nėra grynai personalinės ar grupinės nuosavybės rėmuose, o turi visuomeniškesnį charakterį. Pirmiausia pasidairykime po šį kraštą — Australiją.

Dvasinės tautos gaivai palaikyti, idėjoms nuo kasdienio materializmo atsijoti Australijos visuomenė yra labai dosni įvairių formų aukomis. Gal nėra savaitgalio, kad viena ar kita australų šalpos organizacija neklebentų į gyvenviečių duris čia aboridženų šalpai, čia bažnyčiai statyti, čia senelių-pensininkų gyvenvietės steigti, čia Raudonajam Kryžiui ar kitai kuriai idėjinei organizacijai paremti. Noriai ir duosniai australai aukoja tokiems reikalams, kurie turi tautinės ar visuomeninės reikšmės. Kaip neseną pavyzdį turime įsteigtąjį Churchilio vardo Stipendijų Fondą, į kurį šis palyginti neskaitlingas kraštas, tik per vieną dieną sumetė apie 2 milijonu svarų!

Vienas iš "M.P." pasisakiusių prieš aukas yra priminęs tarptautinę šalpos organizaciją Lions klubą, kuris, girdi, sušelpiąs žmones, neubagaudamas. Mano galva, tokią išvadą pasidaręs "M.P." bendradarbis yra netiksliai supratęs Lions klubo principus ir jo veiklos būdus. Nebūdamas šio klubo nariu, nedrįstu detaliai nagrinėti šio klubo veiklos pobūdžio, tačiau ne paslaptis, kad Lions klubas, ypač jo skyriai Australijoje, neturi kurių nors ypatingų biznio įmonių ar institucijų, kad tų įmonių pelną skirtų savo tikslų realizavimui. Lions klubas, kaip ir kiti klubai, pirmiausia gauna kiekvieno nario auką, nario mokesčio forma. Antra, Lions klubo nariai yra moraliai įpareigoti dažnai lankytis klubo vadovybės rengiamose vakarienėse, metinėse šventėse, įvairiose lauko iškylose, klubo rengiamose madų parodose ir t.t. ir t.t. Į čia išminėtus pobūvius klubo narys gali atsivesti svečių, kuris tikrai brangiai turi apsimokėti už savo dalyvavimą, dažnai dar atiduodamas visus smulkius pinigėlius iš savo piniginės, apsimokėdamas baudą už pasivėlavimą ar nebuvimą praeitame klubo narių pobūvyje. Tad argi šis nario nupiniginimo būdas nėra auka, o biznis, kur klubo narys teatiduoda tariamo klubo pelno dalį?

Biznio šalininkai siūlo pasekti graikų bendruomenės narių pavyzdžiu, kurių turtingesnieji, jau prasikūrę šiame krašte, esą, padedą paskolomis įsikurti naujai imigravusiems graikams. Tačiau čia yra visai kitas reikalas. Toks, palyginus, gražus graikų bendruomenės narių solidarumas yra pagirtinas, bet jis nieko bendro neturi su jų tautinės kultūros plėtimo veikla, nes tie pinigai su vienokio ar kitokio dydžio palūkanomis yra skolinami asmeniškam bizniui, kurio pelnas sunaudojamas skolininko asmeninei gerovei bei jo lengvesniam įsikūrimui.

Aukos oponentai stato pavyzdžiu Kanados lietuvių kooperacinius bankelius, kaip lietuvybei naudingas biznio įmones. Gaunama spaudos informacija sako, kad net keletas tokių bankelių yra grindžiami kelių šimtų tūkstančių kapitalu ir sėkmingai operuoja. Jų nariai yra lietuviai, kurie savo įnašais papildo bankelių indėlius ir gale metų gauna pelno dalį palūkanų forma; kiti gi nariai skolinasi tuose bankeliuose pinigus, jei jų yra reikalingi, gal kiek lengvesnėmis sąlygomis, nei valdiniuose bankuose. Idėja gera ir nariams naudinga, tačiau bendruomenės tautinei kultūrai ugdyti ar tautinėms paraiškoms paremti ji neturi tiesioginio efekto net ir piniginiu požiūriu, kadangi bankelių valdybos ar vsuotini susirinkimai, skirstydami metinį pelną, tik menką jo dalį paskiria lietuviškiems reikalams.

Tuo būdu nei bankeliai, nei kooperatyvai, nei kitos kad ir vienų lietuvių įkurtos biznio įmonės-įmonėlės negalimos laikyti tiesiogės paramos tautinei lietuvių kultūrai ugdyti kategorijoje, kadangi jos turi privačius, tik savo narių finansinius reikalus liečiančius interesus. Visos tokios biznio įmonės, ar jos būtų steigiamos akcinių bendrovių ar paskirų asmenų grupių vardu, tėra bendruomenei tik tiek naudingos, kiek jos tos bendruomenės tautinius interesus paremia, kitaip sakant — kiek jos aukoja lietvių kultūrinėms ir politinėms organizacijoms ar lietuviškojo meno, mokslo plėtrai.

Kiek skirtingon kategorijon galima būtų įrikiuoti lietuvių tautinius klubus, nes klubai, kaip tautinės institucijos, skaitlingesnėse bend-nės apylinkėse gali turėti tikrai naudingą ir našią tautinę paskirtį. Skaitlingos apylinkės nariai klubo statybai gali nesunkiai sumesi reikiamus pinigus, paaukodami po nedidelę sumą. Čia jau nebebus gryna biznio įmonė, nes prie klubo patalpos, kuri atlieka tik antrinę pinigų kalimo funkciją, galima įsteigti svarbiosios lietuviškai kultūrai plėtoti institucijos — salė, mokykla, skaitykla — biblioteka ir t.t. Kaip žinome, graži mūsiškių dalis mėgsta išgerti, taigi šiuo atžvilgiu tam tikro masto klubo patalpa nepakenktų lietuviškam reikalui, nes juk geriau, kad išgeriantieji savo pasilinksminimui numatytus pinigus paliktų savo institucijos parėmimui, nei svetimų barų praturtinimui. Tačiau ir čia reikia išlaikyti pagrindinį principą — klubo gėryklos patalpose svarbu rinktis tik saviesiems, nes fizinis atsigaivinimas tųjų, kurie nori išgerti, turi būti siejamas su lietuvišku malonumu ir džiaugsmu, kai klubo kampelyje mes savo kalba pasikalbame, padiskutuojame, padainuojame. Grynų lietuvių sambūryje klubo patalpon užklydę mūsų jaunuoliai, kurių daugelis jau yra pasiekę vyro amžiaus, bus morališkai priversti taikytis prie savos nuotaikos ir kalbėti sava kalba. Priešingu gi atveju, kai klubo patalpose bus bent dalis kitataučių, jie trukdys lietuviškai kalbėti ir pateisins mūsų jaunųjų elgesį, kurie tariamo mandagumo vardu vengs lietuviško žodžio. Vienas kitas svetimtautis svečias, pasikviestas į klubą, suprantama, nesuardys bendros lietuviškos nuotaikos, jei jis nebus vienokios ar kitokios kategorijos klubo narius.

(Nukelta į psl. 3)

Vasario 16 gimnazijos reikalais

Po PLB Vokietijos Kr. Valdybos pareiškimo (PLB. VKV. Inf. Nr. 2/3, 1965 m. Lietuvių Vasario 16 Gimnazijos reikalu, lietuvių spaudoje vėl buvo pakartoti priekaištai tai Gimnazijai, jos darbuotojams ir PLB Vokietijos Kr. Valdybai. Taip pat buvo susilaukta ir suprantančių bei paaiškinančių balsų.

Turėdama galvoje, kad eilės garbingų asmenų siūloma sudaryti komisiją, kuri ištirtų Gimnazijai daromus priekaištus ir bendrai visą jos padėtį, PLB V-jos Kr. Valdyba savo 1965 birželio 23 d. posėdyje nutarė pasiūlyti PLB Valdybai atsiųsti savo įgaliotą asmenį ar komisiją, kurie pagrindinai patikrintų Vasario 16 Gimnazijos reikalus ir painformuotų lietuvių visuomenę. Apie tą nutarimą jau pranešta PLB Valdybos pirmininkui p. J. Bachunui.

PLB Vokietijos Krašto Valdyba dar kartą pabrėžia, kad Vokietijos valdžios duotoji DM 500.000 — parama Vasario 16 Gimnazijai nėra jos apsunkinimas, o tik lietuviams paskatinimas savąją mokyklą galimai ilgiau išlaikyti, nes ta suma yra duota be procentų ir negrąžintina, kol tame pastate veiks lietuviška mokykla. Vokietijos valdžios atstovai pakartotinai yra pareiškę, kad Vokietijos valdžia neturi intereso nė noro nusavinti lietuvių turto. Visos Vasario 16 Gimnazijos išlaidos ir pajamos yra kasmet kontroliuojamos PLB Vokietijos Krašto Kontrolės Komisijos, kurią išrenka PLB V-jos Krašto Taryba. Taip pat sąskaitos yra patiekiamos atatinkamoms Vokietijos įstaigoms, atsiskaitant už iš jų gautas sumas.

PLB Vokietijos Krašto Valdyba nuoširdžiai dėkoja viso pasaulio lietuviams už rūpestį Vasario 16 Gimnazija ir už paramą jai. Ypatingai dėkoja Gimnazijai remti būrelių vadovams ir nariams, visiems rėmėjų komitetams, Balfo Centro Valdybai ir jo apylinkių vadovams bei veikėjams. Dėkoja lietuviškajai spaudai, užleidžiančiai savo puslapius Vasario 16 Gimnazijos reikalų svarstymui, dėkoja radio valandėlėms už palankumą, dėkoja visiems geros valios lietuviams už aukas, rūpestį, pastabas ir talką.

PLB Vokietijos Krašto Valdyba prašo visus lietuvius gausiai remti Lietuvių Vasario 16 Gimnaziją, ypač, pagelbėti galutinai išmokėti skolas, kurios atsirado vykdant naujųjų rūmų statybą.

PLB V-jos Krašto Valdyba prašo suprasti, kad toji statyba buvo būtinai reikalinga, jei buvo norima toliau išlaikyti Vasario 16 Gimnaziją.

Pasirašo: J. K. Valiūnas, Br. Liubinas, Erd. Simonaitis, J. Barasas ir J. Kriščiūnas.

Daug sužinosi skaitydamas Mūsų Pastogę!

Mūsų senam bičiuliui
Pulkn. PRANUI SALADŽIUI
mirus, giliausią užuojautą reiškiame poniai Bronei Saladžiuvienei, Danutei, Vytautui, Juozui ir p.p. Nagiams.

Ona Šalkauskienė
ir Henrikas Šalkauskas

Mielus prietelius
p.p. Nagius, mirus jų dėdei
plkn. PRANUI SALADŽIUI,
liūdinčius nuoširdžiai užjaučiame.

Daniškevičiai ir Maksvyčiai

Prietelius ponus Nagius, įžymiam lietuviui — jų dėdei
plkn. PRANUI SALADŽIUI mirus,
nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Protų šeima

BUDELIO...

(Atkelta iš psl. 1)

Lenkai tada nebūtų, kaip jie patys sako, taip lengvai pasidavę, bet juos apgavęs jų vadas Gomulka, kuris už ankstyvesnius bandymus gauti tam tikrų laisvių 1951-1954 metus praleido kalėjime. Prašydamas lenkus susilaikyti nuo smurto, jis pažadėjo beveik viską, ko Poznanėj buvo reikalaujama. Tuo laiku, kai jis tuos pažadus davė, Varšuvoje nelauktai pasirodė Kruščiovas, Molotovas, Kaganovičius ir Mikojanas ,o pačią Varšuvą pradėjo supti Raudonosios armijos divizijos. Raudonasis laivynas užblokavo Dancigą.

Nors Gomulkai pavyko pašalinti Maskvai atsidavusį maršalą Rokosovskį, kuris ligtol buvo Lenkijos generalinio štabo viršininku ir gynybos ministeriu, ir išstumti iš lenkų kariuomenės vadovybės 32 Sovietų karininkus, kitų savo pažadų Gomulka netesėjo. Tų pačių metų lapkričio 15-18 d.d. Gomulka, Cyrankiewicz ir Zavadzki pasirašė Maskvoje Lenkijos — SSSR draugiškumo sutartį, pagal kurią Lenkijoj pasilieka Raudonosios armijos daliniai, bet jie... nesikiša į Lenkijos vidaus reikalus. Žinoma, tik tol, kol Lenkija klauso Maskvos ir moka jos sąskaitas.

Naujausi bandymai nusikratyti pavergėjais įvyko Bulgarijoj šių metų balandžio mėnesį. Sukilimas buvo užgniaužtas prieš jam prasidedant. Jį iššifravo SSSR enkavedistai, kurių ten knibžda visuose kampuose. Sukilimui nepavykus, nusižudė Bulgarijos komunistų partijos centro komiteto narys Ivan Todorov-Gorunya. Sofijos komendantas generolas Tsvetko Anev buvo suimtas kartu su trisdešimt civilių ir kariškių, įskaitant du ministerių pavaduotojus.

Reikia pažymėti, kad iš visų satelitų, Bulgarija yra labiausiai prispausta. Ją faktiškai valdo Sovietų Rusijos ambasadorius Nikolai Organov, kuriam tiesioginiai atsako 1962 metais į ministerio pirmininko kėdę pasodintas Maskvos pataikūnas Todor Zivkov. Kokia sąskaita bus patiekta Bulgarijai, priklausys tik nuo Maskvos malonės.

Nuotaikos pavergtuose kraštuose

Bulgarija, Čekoslovakija, Lenkija, Rumunija, Vengrija, pagaliaus, Rytinė Vokietijos dalis, neskaitant pavergtų Pabaltijo kraštų, neturi mažiausio nujautimo, kada pavergimo debesys išsisklaidys.

Nusivylimas ryškiausiai pastebimas Lenkijoj. Ten besilanką vakariečiai lenkų nuotaikas šitaip charakterizuoja: gerai pažinę išorinį pasaulį ir perdaug sapnavę apie tai, kas būtų ir ko dabar nėra, lenkai bando gyventi įsivaizduotam pasauly. Atvirai purkštauja intelektualai ir jaunimas. Lenkijoj viešai nurodoma, kad daugiau laisvių turi Čekoslovakija, Vengrija ir net Rumunija. Vyrauja įsitikinimas, kad visa Lenkija tempiama atgal, kad nepaprastai įsigalėjo biurokratija, kad į visas vadovaujančias vietas sugrįžo "stalinistai", kad visose srityse trukdoma pažanga ir žudoma iniciatyva.

Neseniai plaučių uždegimu miręs Rumunijos prezidentas — batsiuvio gizelis G.G. Dej kartu su savim į kapą nusinešė ir rumunų viltis iškirsti langą į vakarus. Ligšiol jis atkakliai priešinosi paversti Rumuniją Sovietų Rusijos duonos aruodu. Pasiliko tik jo sudaryta su britų-prancūzų firma sutartis už 42 milijonus dolerių pastatyti plieno liejyklą Rumunijoj. Prieš mirdamas jis spėjo paleisti iš kalėjimų apie 10.000 politinių kalinių.

Vengrijoj, Čekoslovakijoj, Bulgarijoj ir net Jugoslavijoj padidėjo persekiojimai prieš tuos, kurie reiškia nepasitenkinimo Sovietų Rusios letena.

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkoju Tėvams Marijonams kun. klebonui A. Kazlauskui ir kun. P. Daukniui už šv. Mišias, paguodos — atminimo žodžius ir palydėjimą į Centennial kapines a.a. mano mylimo vyro JUOZO KIVERIO. Nuoširdžiai dėkoju p.p. Gudams ir p. Bakšiui už rūpestį ir suraminimą sunkioje liūdesio valandoje, o taip pat ir p. V. Raginiui už tartą atsisveikinimą, visiems gausiai gėlėmis papuošusiems karstą, dalyvavusiems laidotuvėse ir paguodusiems mane užuojautomis.

Viktorija Kiverienė

Mūsų brangiam tėveliui, uošviui ir seneliui
A. A.
POVILUI KANUI
mirus, kun. klebonui Kazlauskui, kun. Daukniui, organizacijoms, draugams ir pažįstamiems už palydėjimą į amžiną poilsio vietą, gėles, užuojautas ir visokeriopą pagalbą liūdesio valandoje nuoširdžiai dėkojame.

Morkūnų ir Kanų šeimos

POVILUI KANUI mirus,
visiems giminėms ir artimiesiems reiškiame gilią užuojautą

Adelaidės Apylinkės
Valdyba

Giliai sujaudinti dėl
POVILO KANO
mirties, jo sūnums, dukroms, marčioms, žentams ir anūkams reiškiame gilią užuojautą.

Osinų ir Cox'ų
šeimos

Brangius prietelius Povilą ir Leonardą
jų brangiam tėveliui
P. KANUI
mirus, užjaučiame ir drauge liūdime

Aniuliai

LIETUVIAI PASAULYJE

Liepos 28 — 30 d. d. Vokietijoje studijuojančių lietuvių studentų suvažiavimas šaukiamas Gautingen mieste. Suvažiavimą globoja ir jį finansuoja šiaurinės Vestfalijos vyriausybė iš lėšų vietinės vyriausybės skiriamų lietuvių kult. reikalams.

★

Nuo birželio 30 d. pasitraukė iš pareigų ilgametis Vasario 16-sios gimnazijos berniukų bendrabučio vedėjas mokytojas Tautvydas M. Gailius. Šalia bendrabučio priežiūros jis dar gimnazijoje dėstė kūno kultūrą ir anglų kalbą. Naujuoju bendrabučio vedėju paskirtas mokytojas Algirdas Palavinskas.

★

Norvegų Krikščionių Jaunų Vyrų Sąjunga (YMCA) ir šiais metais pasikvietė savo globoje pastovyklauti 15 lietuvių berniukų iš Vasario 16 gimnazijos. Stovykla įvyksta Strandheim vietovėje apie 30 km. nuo Oslo miesto. Prasidėjo liepos 10 d. ir truks keturias savaites. Taip lietuvių gimnazijos berniukai tokia šilta globa naudojasi jau vienuolikti metai. Tai išrūpino mokytojas Fr. Skėrys.

★

Apskaičiuojama, kad visame pasaulyje be raud. Kinijos yra 8 mil. žmonių, raupais sergančių.

DR. V. TERCIJONO TESTAMENTAS

Prieš pusmetį Amerikoje miręs Dr. V. Tercijonas savo testamentu paskyrė: 1000 dolerių Liet. Fondui (pirmą tūkstantį Fondui buvo paskyręs to Fondo organizavimo pradžioje), 1000 dol. Liet. bendruomenei, 1000 dol. Lituanistikos institutui ir 500 dol. lietuvių liaudininkų partijai. Be materialinės lietuvybei paramos jis buvo aktyvus visuomenininkas ir kultūrininkas.

★

Anglijoje birželio mėn. įvyko tarptautinės sklandymo varžybos, kuriose su Sov. Sąjungos kontingentu dalyvavo ir vienas lietuvis Juozas Jaruševičius.

★

Pereitą mėnesį Lietuvių Fondas Amerikoje pasiekė jau 180.000 dolerių. Fondo narių skaičius auga. Atsiranda balsų, kad ir Australijos lietuviai turį dėtis prie to Fondo. Pagrindinis to fondo kapitalas neliečiamas ir jis taupomas nepriklausomai Lietuvai. Lietuvių reikalams naudojamos tik to fondo banko palūkanos.

★

Ir Didžioji Britanija, ligi šiolei turėjusi kaip ir Australijoje savo matų ir svorių sistemą, ruošiasi pereiti prie metrinės sistemos, kuri jau baigia įsigalėti visame pasaulyje.

RETĖJANČIOS GRETOS

PLKN. PRANUI SALADŽIUI MIRUS

Liepos 12 d. Rochester mieste, U.S.A. vėžio liga mirė mums, ypač vyresnės kartos, lietuviams gerai pažįstamas ir Lietuvai bei lietuvių tautai nusipelnęs pulkininkas Pranas Saladžius. Jo darbus, jo pasišventimą Lietuvai ir lietuvių jaunuomenei, ypač nepriklausomybės metais, žino kiekvienas lietuvis. Ir visai nenuostabu. Mirus Lietuvos Šaulių Sąjungos kūrėjui ir jos ilgamečiui vadui Vladui Putvinskiui — Putviui, pirmas šio tauraus lietuvio ir patrioto įpėdinis ir pradėto darbo vykdytojas ir tesėjas kaip tik ir buvo plkn. Pranas Saladžius.

Lietuvos nepriklausomybės netekimas ir vėliau sekusios okupacijos visą gyvenimo sąrangą gerokai pakeitė. Sugriauta buvo Šaulių Sąjunga, jos vadai ir organizatoriai okupantų, ypač bolševikų, buvo persekiojami. Pats vyriausias šios Sąjungos vadas plkn. P. Saladžius bolševikų pirmosios okupacijos metu beveik ištisus metus buvo kalintas.

Artėjant antrajai bolševikų okupacijai plkn. P. Saladžius, kaip ir daugelis lietuvių su savo šeima pasitraukė į Vakarus. Ir čia jis nesėdėjo sudėjęs rankų ir laukdamas nepriklausomos Lietuvos. Vokietijoje jis metėsi į švietimo darbą tai mokytojaudamas lietuvių mokyklose, tai organizuodamas lietuvių jaunimą.

1949 m. jis atvyko į Amerikos Jungtines Valstybes ir apsigyveno Rochester mieste, kur tuoj pat įsijungė į lietuvių vietinę visuomeninę veiklą. Be kita ko čia buvo suorganizuotas Lietuvių Karių Veteranų skyrius, kurima jis pradėjo vadovauti ir šiose pareigose išbuvo iki savo paskutinio atodūsio. Savo prigimtimi ir charakteriu būdamas karys, jis juo išbuvo iki pat galo.

Plkn. Pranas Saladžius gimė 1893 metais vasario 27 d. Vyžuonose, Rytų Aukštaitijoje. Pradžios mokslus baigęs savo apylinkės mokyklose, ir Panevėžio mokytojų seminariją, jis įstojo į Vitebsko mokytojų institutą. 1915 m. buvo mobilizuotas į rusų kariuomenę, kur baigė 1917 m. Vilniaus karo mokyklą Vitebske. Pirmojo didžiojo karo metu jis dalyvavo kovose su austrais Galicijoje. Revoliucijai prasidėjus Rusijoje jis buvo demobilizuotas ir 1918 m. grįžo į Lietuvą ir apsigyveno savo gimtinėje Vyžuonose, kur dirbo kaip mokytojas. Vėliau jis pašauktas, kaip prityręs švietimo darbuotojas, jam pavedus organizuoti mokyklas toje apylinkėje. 1919 m. pašaukiamas į Lietuvos kariuomenę, kur tarnaudamas dalyvavo kautynėse su lenkais. Įsteigtoje Lietuvos Karo mokykloje jis pašaukiamas būrio vado ir lektoriaus pareigoms. Vėliau jam atiteko eilė labai atsakingų pareigų, kaip Kauno miesto ir apskrities karo komendanto ir kt. Šalia karinės ir administracinės tarnybos jis dar išnaudodamas laiką ir progas studijavo Lietuvos universitete teisę.

Lietuviai buvę kariai ir ypač šauliai plkn. P. Saladžių puikiai pažįsta ir jam mirus ne vienam šiandie iškyla šio tauraus lietuvio vaizdas. Atgavus nepriklausomybę tauta baisiai stokojo darbo rankų, ypač gerų organizatorių ir veikėjų. Plkn. P. Saladžius savo pasiruošime buvo ir karys ir švietėjas — profesijos mokytojas. Dėl to jo veikla ir buvo plačiašakė. Anuo organizavimosi metu jis buvo nepamainomas ir švietimo darbuotojas, ir Lietuvos kariuomenės talkininkas. Tad visai nenuostabu, kad mirus Šaulių Sąjungos steigėjui ir jos pirmajam vadui jo įpėdinystė atiteko kaip tik plkn. Saladžiui, kuris savo asmenyje jungė šias dvi Lietuvos gyvenime neišskiriamas švietimo ir patrijotinio auklėjimo šakas — karinį apmokymą ir švietimą. Lietuvos Šaulių Sąjunga savo egzistencija ir atliko arba savo programoje ir turėjo šias dvi esmines funkcijas — išlaikyti lietuvių tarpe, ypač jaunimo, karinę — patriotinę dvasią ir drauge per ją šviestis, auklėtis, progresuoti. Ir čia plkn. Saladžius ir buvo tiesiog nepamainomas. Vadovaudamas šiai bene plačiausiai Lietuvos jaunimo organizacijai, jis ją grindė šalia karinių žinių papildymo dar ir savišvietos pagrindais.

Mirė plkn. Pranas Saladžius sulaukęs 72 su viršum metų, palikdamas žmoną, du jau vedusius ir gyvenimui pasiruošusius bei patriotus sūnus ir ištekėjusią dukrą.

A.A. plkn. P. Saladžius parado metu nepriklausomoje Lietuvoje

DAR VIENO SAVANORIO NETEKUS

Negailestinga širdies liga iš mūsų tarpo išplėšė dar vieną taurų lietuvį A. A. Juozą Kiverį.

Velionis, Suvalkijos lygumų sūnus, prasidėjus nepriklausomybės kovoms stoja savanoriu į Lietuvos kariuomenę ir kovoja iki Lietuva atgauna laisvę. Grįžęs iš kariuomenės dirbo Vilkaviškio mieste akcinėje bendrovėje, kur ir teko a. a. velionį Juozą pažinti. Taikaus būdo, pilnas patrijotinio susipratimo, visada linksmas ir pilnas jumoro buvo visų bendradarbių mėgiamas ir mylimas. Vėliau perėjo į savo ginklų ir kitokių prekių verslą. Savo sąžiningumu ir sugebėjimu verslą išplėtė ir pardavė, atidarydamas Vilkaviškyje Verslininkų Klubą. Jau buvo tvirtuose pagrinduose, kada užėjo raudonieji, ir ne tik a. a. Juozo, bet ir visų lietuvių gyvenimą suardė. Velionis pasitraukė į savo nuosavą ūkį, kuriame ūkininkavo iki antrosios bolševikų okupacijos. Pasitraukęs į vakarus — Vokietijos stovyklose buvo aktyvus ir duosnus tautiškiems reikalams. Į Australiją emigravo vienas iš pirmųjų ir savo laiškais nevienam patarė keliauti į šį kraštą, kuriame tikrai netikėjo rasiąs amžiną prieglobstį.

Tebūnie Tau, a. a. Juozai, lengva šį mums svetima bet svetinga Australijos žemė. P.V.

Svarstymai apie aukas

(Atkelta iš psl. 2)

Neskaitlingose gi apylinkėse, kur lietuvių skaičius tesiekia tik po kelius kuklius šimtus, statydintis klubus ar tautinius namus, mano giliu įsitikinimu, yra neįmanoma ir nepraktiška. Menkiausio klubo pastato, jei jame norėtume turėti bent šiek-tiek pakenčiamą saliukę savo susirinkimams ir pobūviams, kaina, kukliai skaičiuojant, pasiektų apie 12.000 svarų, jei talkos būdu tą klubą statytume. Įdėtos darbo valandos, pavertus pinigo ekvivalentu, sudarytų dar 8.000 svarų sumą. Jei tą 20.000 svarų surinktume iš savo apylinkės tautiečių paskolos forma ir investuotume į vyriausybės garantuotą paskolą, gaudami bent 5% metinių palūkanų, tai turėtume 1000 svarų per metus, neliečiant investuotojo kapitalo. Jei tas tūkstantis svarų būtų kasmet paskirstomas mažos apylinkės tautiniams reikalams, tai tikrai gal netektų daugiau sukti galvos dėl aukų, nes iš šios sumos galima būtų nuomotis geriausios vietinės salės susirinkimams, pobūviams, vaidinimams, paskaitoms, sekmadienio mokyklai, skautams ir t.t. Galima būtų net mokėti sekmadienio mokyklos mokytojui atitinkamas atlyginimas, įsteigti lietuvišką biblioteką, perkant visus lietuviškus leidinius, leidžiamus laisvajame pasauly. Liktų dar gerokai pinigų ir centrinėms lietuvių organizacijoms paremti, būtent — Krašto Valdybai, laisvinimo akcijai ir t..

Stengiausi čia aptarti naudą lietuvybei vadinamųjų "biznio" organizacijų, kurios savo veikloje gali paremti vieną ar kitą lietuviškos kultūros apraišką vienokio ar kitokio dydžio skatiku. Jųjų parama, neginčysiu, yra naudinga ir sveikintina, tačiau, ar ji yra pigi ir lengva — tai jau kitas klausimas. Ar tie žmonės, kurie sukūrė biznį asmeniškai neaukoja ir nesiaukoja? Imkime konkretų pavyzdį: tūla lietuvių bendruomenės apylinkė ar kuri nors lietuvių grupė ar organizacija įsteigė kooperatyvą ar kooperatinį bankelį, tikslu jo pelną ar pelno dalį paskirti lietuvybės išlaikymo reikalams. Papūtus ar sušvilpus nei kooperatyvas, nei bankelis negimsta. Čia reikalingas kapitalas, kurį paprastai sukrauna tie patys tautiečiai pašalpos ar paskolos forma. Be to, reikalingos milžiniškos organizacinės pastangos, turi būti aukojamas laikas, dirbami ilgi antvalandžiai, vedama atskaitomybė, ilgos valandos prasėdimos prie banko langelio, rašomi įvairūs raštai, patarnaujama pardavinėjant kooperatyve, kad būtų pagaliau sudaromas pelnas, kurio dalis būtų paskirta lietuviškiems reikalams. Argi įneštojo kapitalo nuošimčiai ir visas laisvalaikių darbas, įvertintas pinigais ir sveikata, nėra auka, jei pelnas neimamas sau, o skiriamas kitiems tikslams? Atsakymas aiškus — viskas, kas pasiekiama savo pinigo ir darbo aukojimu yra auka, o ne biznis, kuri šiuo atveju sudaroma daug ilgesniu ir dažnai sunkesniu procesu. Tokių biznių kūrėjai būna taip išvarginti užsimotųjų darbų sunkumo, kad jie neturi laiko lankyti lietuviškų susirinkimų, pobūvių, paskaitų, chorų, mokytojauti savaitgalio mokykloje, eiti skautų vadovo pareigų, neturi nei laiko nei pinigų nusipirkti lietuvišką knygą, paskaityti lietuvių laikraštį ar žurnalą ar pasiklausyti lietuviškos plokštelės.

Išvadoje pasakytina, kad visokios pinigų kaupimo lietuviškiems reikalams formos neapseina be piniginės ir darbo aukos. Auka ir pasišventimas yra pagrindiniai principai, kuriais remiasi vienokio ar kitokio tikslo įgyvendinimas.

Lietuvybei paremti auka yra tiesioginė ir aplinkinė. Vieni iš mūsų aukojame tiesiogiai atidarydami savo pinigines, kiti galvojame įsteigti kurias nors institucijas, kad tos iš savo pelno skirtų dalį lietuviškajai kultūrai. Abu keliai remtini, tačiau svarstytini, kurie jų veiksmingesni ir našesni.

Antrojoj šiojo straipsnio daly stengsiuosi aptarti tiesioginės aukos tikslingumą bei pigumą, mūsų bendruomenės centralizavimo galimumus ir kaikuriuos kitus lietuvių kultūros reiškinius.

VINCAS KRĖVĖ

PAGUNDA

— Gal ir taip, — truputį pagalvojęs atsiliepia į Žadanovskio išvedžiojimus Lemain. — Bet viduramžių žmogaus galvosena man visai svetima. Aš nesuprantu ir nemėgstu dogmų, todėl ir kalbėti apie jas nenoriu...

— Bet mudu, kaip inteligentai, galiva surasti bendrą kalbą, nebijodami paskęsti dogmatiniuose ginčuose, — sriubčiodamas kavą atsiliepia Žadanovskis.

— Ne vien tik dogmos klausimai mus skiria. Nemanau, kad dvidešimtame amžiuje viduramžių priemonėmis galima pasiekti laimės žmonijai, dėl kurios, kaip jūs kalbat, kovojat. Ar nematai tamsta, kad šių dienų žmogus turėtų pilną teisę atsakyti Jono Karamazovo žodžiais: "Perbrangiai man toji jūsų būsimoji laimė kainuoja. Nenoriu jos ir bilietą įeiti į jūsų dausą su pagarba grąžinu..."

— Tamsta pameni Jono Karamazovo pasikalbėjimą su broliu Alioša?

Žadanovskis įsipylė ir vienu gurkšniu išmovė visą konjako taurelę ir kažkaip keistai, iš paniūrų pasižiūrėjo į Lemainą.

— Tamstai ,kaip matau, nepatinka mūsų partijos griežta ir gal kiek peržiauri taktika. Nepatinka, kad varu primetam visiems mūsų pasaulėžiūrą, paneigdami visas laisvės tradicijas, kuriomis didžiuojasi buržuazinis pasaulis. Manau, taip?..

Lemain pritariamai linktelėjo galva.

— Bet įsivaizduok tamsta, kas būtų buvę su krikščionybės įsigalėjimu senoje stabmeldiškoje Rusijoje, jei Kijevo kunigaikštis Vladimiras būtų pasielgęs demokratiškai ir atsikvietęs iš Bizantijos šimtus, net tūkstančius popų ir pasiūlęs jiems žodžiu įtikinėti slavus stabmeldžius atsisakyti nuo savo senų dievų garbinimo ir priimi naują dievą, naują tikybą. Per ištisus šimtmečius jie to nebūtų pasiekę, o daugumas jų net būtų žuvę. Bet Vladimiras pasielgė visai kitaip ir, mano manymu, visai teisingai: liepė suvaryti visus į upę ir pareiškė: "Krikštykitės, šunvaikiai! Visi krikštykitės! O kuris jūsų išdrįs nepanorėti, liepsiu galvą nukirsti".

— Vsi gerai suprato, kad kunigaikštis nejuokauja, ir pasikrikštijo. Kraštas tapo krikščioniškas. Kurie vėliau drįso priešintis, bet pasigailėjimo juos visus iššudė.

— Mes komunistai šiandie esame jo padėtyje ir laikomės tos pačios taktikos. Ar mus už tai galima smerkti? Be to, liaudis apskritai mėgsta prievartą, kuria palaiduoja žmogų nuo pasirinkimo gyvenimo ir galvojimo būdo. Juk net evangelijoje pasakyta, kad dangaus karalystė mėgsta prievartą ar kažkaip panašiai. Mes irgi norime įkurdinti laimės karaliją, tik ne danguje, bet čia, žemėj, todėl neturite mūsų smerkti, bet suprasti ir padėti mums...

Lemain atidžiai klausė ilgų Žadanovskio išvedžiojimų. Širdyje kilo neapykantos pyktis, gal todėl, kad juto, kad tie išvedžiojimai ima veikti jo protą.

— Jūs komunistai norite užmiršti, akis užmerkę, kad dabar ne dešimtasis amžius, ir prievarta nieko pastovaus negalima pasiekti. Dabar žmonės kitoniški, ir prieš prievartą panaudos prievartą...

— Žmogus liko toks pats ir dvidešimtame amžiuje, kokis buvo ir dešimtame, tik žymiai silpnesnės sielos ir lengviau pasiduoda prievartaujamas, — neleido Lemainui baigti kalbos Žadanovskis. — Pavyzdys tamstai Hitleris. Ar jam vokiečiai pasipriešino, nenusilenkė? Ne, nesipriešino ir nusilenkė. Ateisime ten mes, ir mums nusilenks. O jei kurie geruoju nenorės ir mėgins pasipriešinti, išrausim pasipriešinimą su šaknimis, net jei reikės keli milijonai gyvybių paaukot...

Žadanovskio veidas kažkaip susitraukė, sumažėjo. Ant lūpų pasirodė keista šypsena, lygiai kaip šunies, kada rengiasi iš pasalų įkąsti, ir su tokiu žvilgsniu ištarė paskutinius žodžius, jog Lemain neramiai pajudėjo vietoje. Jam staiga tapo aišku, kad šisai tikrai nepagailės milijono gyvybių sunaikinti.

— Lengva tamstai kalbėti apie tokias milžiniškas aukas, bet sunku pakelti, — vos susilaikydamas ištarė Lemain. — Ar išlaikysite patys nesužlugę?..

— Kodėl tamsta manai, kad turėsime sužlugti? — lyg nusistebėjęs pažvelgė į Lemainą.

— Juk sąžinė turi pagaliau prabilti ir atpildo pareikalauti...

— Jei kada prabils, kovosime su ja, kaip su kiekvienu priešu, kuris atsistoja mums skersai kelio. O kuris savo sąžinei pasiduoda ir sumanys mums kliudyti, mokėsime su juo tinkamai pasielgti, kad mums nekliudytų. Esame karo stovyje ir su dezertyrais elgiamės ir elgsimės be pasigailėjimo, — tvirtai, lyg kiekvieną žodį pabrėždamas, kalbėjo Žadanovskis. — Tamsta, manau, pameni, koks likimas ištiko senosios Lenino gvardijos narius, kai jie susvyravo...

— Manai tamsta, kad kas patikėjo nusikaltimais, kuriais jie buvo kaltinami...

— Protingai galvoja, kurie netiki, — pabrėžia Žadanovskis. Paėmęs Lemaino puoduką ir pildamas kavą, tęsė toliau:

— Jų kaltė buvo, kad, aukų nusigandę, susvyravo ir patys apleido kovos lauką. Ir kitus galėjo paveikti, tapę dezertyrais. O dezertyrai neturi mirti didvyriais, su laurų vainikais ant galvų. Turėjome nuvainikuoti juos ir — nuvainikavome...

Balsas jo suskambėjo neapykantos ir ryžtingumo garsu.

— Juk tai klasta, kuri anksčiau ar vėliau turės paaiškėti! — sušuko neiškentęs Lemain. — Ar tik neparuošėte ir sau to panašaus likimo.

— Jei susvyruos kuris mūsų ar suklys — tegul! Juk didelių tikslų negalima pasiekti be didelių aukų. Vėl, kas gi yra žmogus, kuri reikšmė jo likimo palyginus su mūsų partijos tikslais? Ar tai jau taip labai svarbu — numirs jie dvejetą metų anksčiau ar vėliau, lovoje ar prie sienos su užrištomis akimis...

— Man net klausyti tamstos baisu. Iš kur jūs, komunistai, pasiėmėte panašias pažiūras? Negi iš Markso?..

— Iš kur? — nusišypsojo Žadanovskis, pildamas kavos. — Iš jūsų, iš katalikų bažnyčios praktikos. Dabar aš tamstai patarsiu prisiminti vieną Dostojevskio dalykėlį...

— Legendą apie Didįjį Inkvizitorių, — pasiskubino Lemain atspėti, numatydamas, kur linksta šeimininko mintis.

— Taip, taip. Atspėjai tamsta, — linktelėjo galva. — Žmonijos labui tęsiame jo darbą, tik jau nesiremdami jokia dievybe...

— Tik pasiremdami Stalinu, pamiršai tamsta pasakyti, — susierzino Lemain. — Juk jūs komunistai laikote jį neklaidingu visose srityse autoritetu ir nagrinėjate jo rašus, kaip žydų rabinai talmudą.

— Stalino raštus? — apsidairė iš papratiom Žadanovskis. — Kokie gali būti Stalino raštai, jei jis nesugeba mažiausio popieriuko suprantamai ir be klaidų parašyti?.. Rašymas jam sunkiai duodasi, — nusijuokė Žadanovskis, atmiešdamas sau kavą konjaku.

— Kaip aš turiu tamstą suprasti? — nusistebėjo Lemain. — Juk yra ištisi Stalino raštų tomai, kuriais jūsų akyse įsigijo išdidų "tėvo ir mokytojo" vardą.

— Aš nekalbu apie tuos raštus, kurie jo vardu buvo spausdinami anksčiau, iki atsistojo komunistų partijos priešakyje. Matyti, jam tuomet padėdavo kas rašyti ar taisė. Aš kalbu apie vėlyvesnius, — rimai pareiškė ir išvertė atskirai taurelę konjako. — Tamsta anksčiau esi pasakęs, kad komunizmas mums tapo religija su griežtai apibrėžtomis dogmomis...

— Taip, pasakiau, nes priėjau tokios išvados...

— Taigi, kurdami minioms naują religiją, turėjome mokytis iš senųjų ir pasisavinti, kas jose buvo protingo ir mums tinkamo. Kaip tamsta, pone Lemain, manai, ar jūsų popiežius patsai rašo enciklikas, kuria dogmas, kurias skelbia savo vardu, kaip visiems katalikams privalomas tiesas?...

— Nemanau. Bet popiežius yra katalikų laikomas neklaidingu, tik kai jis skelbia "ex cathedra".

— Na, mes irgi panorėjom turėti savo neklaidingą "popiežių" ir parinkom juo draugą Staliną, — nusišypsojo Žadanovskis ir atgėrė kavos puodelį. — Komunistinei miniai, kaip ir kiekvienai kitai, reikalingas yra neklaidingas autoritetas.

— Vadinasi, draugai komunistai pasisavino seną ortodoksų — pravoslavų svajonę, kad "Maskva turi tapti trečiąja Rima, o ketvirtosios nebus", — nusijuokė Lemain. — Kaip kartais sutampa priešingumai...

(Bus daugiau)

KOMUNISTAI PRIE GINKLO

VARŠUVOS PAKTO PAJĖGOS

Slaptųjų šaltinių duomenimis, Varšuvos Pakto nariai, neskaitant jau Maskvos branduolinių ginklų, laiko tokias ginkluotąsias pajėgas:

Sovietų Sąjunga šiuo metu turi 3.800.000 karių, kurių 2 milijonai tarnauja sausumos kariuomenėje, 730.000 aviacijoje, 470.000 laivyne ir 200.000 strateginių raketinių dalinių gretose ir kitur Maskva gali trumpu laiku į karo tarnybą pašaukti 20 milijonų jau apmokytų atsarginių. Gi Sovietų Rusijos ginklų atsargas sudaro 58.000 tankų, 56.000 artilerijos pabūklų, 12.000 įvairių rūšių lėktuvų, 269 karo laivai, didesni negu tūkstančio tonų, ir 1.369 karo laivai, mažesni negu tūkstančio tonų, ir beveik 500 povandeninių laivų.

Lenkija kariškai yra pats tvirčiausias Maskvos satelitas. Ji turi 380.000 kareivių ir 2.000.600 vyrų atsargoje. Lenkija visada gali duoti Varšuvos Pakto pajėgoms 2.750 tankų, 1.240 įvairių rūšių lėktuvų, 4 karo laivus daugiau negu tūkstančio tonų, 118 laivų, mažesnių kaip tūkstančio tonų, ir 9 povandeninius laivus.

Čekoslovakija gali prisidėti prie raudonosios Rytų pajėgos sudarymo su 290.000 karių. Be to, ji turi paruoštus vieną milijoną vyrų atsarginių, nuolat apmokomų karinėse organizacijose, kad kiekvienu metu galėtų būti panaudoti, 4.000 tankų, 750 lėktuvų. Tuo būdu čekoslovakų kariuomenę reikia laikyti geriausiai ginkluota pajėga "socialistinėje stovykloje", žinoma, po Sovietų Sąjungos.

Rytų Vokietijos "tautinė liaudies armija" laiko 209.000 karių ir karo atveju gali pašaukti 460.000 atsarginių. Neseniai ji buvo sovietų apginkluota moderniais ginklais. Be to, Rytų vokiečiai turi 1.800 tankų, 420 lėktuvų, 6 karo laivus, didesnius negu tūkstančio tonų, ir 124 karo laivus, mažesnius kaip tūkstančio tonų.

Bulgarija Varšuvos Pakte atstovaujama 195.000 aktyvių karių ir 750.000 atsarginių. Ji gali į to Pakto pajėgas kiekvienu metu įjungti turimus 1.600 tankų, 400 lėktuvų, 4 karo laivus per tūkstančio tonų ir 44 karo laivus, mažesnius negu tūkstančio tonų, ir 3 povandeninius laivus. Bulgarija Rytų bloke yra laikoma vertinga karine pajėga.

Vengrija per 1956 m. sukilimą pasirodė aiškiai nepatikima. Todėl jai leidžiama laikyti tik 140.000 karinę pajėgą ir 750.000 atsarginių, turėti tūkstantį tankų ir 170 įvairių lėktuvų. Tai rodo, kad Vengrija karinėje srityje yra Maskvos nustumta į antrą vietą.

Albanija, nors formaliai tebėra Varšuvos Pakto narys, tačiau to Pakto darbuose ir planuose jau nebedalyvauja. Ji atsipalaidavo nuo Maskvos ir tapo pirmuoju Pekingo atsparos tašku Vidužemyje. Nors yra maža valstybė, bet laiko 50.000 vyrų kariuomenę ir gali greit pašaukti į karines gretas 200.000 atsarginių. Be to, ji turi 280 tankų, šimtą karinių lėktuvų, 28 karo laivus, mažesnius negu tūkstančio tonų, ir du povandeninius laivus.

Asmenys, sekantys Varšuvos Pakto karinės pajėgos vystymąsi, pastebėjo, kad labai padidėjo sovietų pajėgumas, o tuo pačiu ir jų grėsmė Europai. Štaip yra sustiprintos komunistinės karinės pajėgos:

Ugnies jėgos sustiprinimas. Padidintas artilerijos pabūklų kalibras, o tuo pačiu ir jų veikimo nuctolis. Staiga pranyko 76 mm ir 85 mm patrankos ir jų vietą užėmė 100, 130 ir 122 mm pabūklai. 122 mm haubicos užleido vietą 152 mm haubicoms. Išimtos iš apyvartos ir senos sunkiosios patrankos. Sunkioji artilerija dabar tenaudoja tik 203 mm haubicas. Įvesta visa eilė naujų raketų svaidytuvų, viena jų rūšis atominiams užtaisams iššauti. Daugelis tankų apginkluoti įvairių rūšių raketų svaidytuvais.

Prie to dar reikia pridėti, kad pėstininkai gavo tankų apsaugą. Artilerija aprūpinta šarvuotais traktoriais ir žvalgybiniais tankais. Žvalgybiniams ir lėktuvais perkeliamiems daliniams priskirti naujos gamybos ir konstrukcijos tankai. Taip pat padarytas didelis žingsnis į priekį ir apsisaugojant nuo atominių sprogmenų veikimo.

Čia dar reikia pridurti, kad sovietiniai žvalgybos ir apsaugos tankai gali plaukti. Pagrindinis kovos tankas T 54/55 gali net panerti. Gausūs amfibiniai vežimai tarnauja kariuomenės judrumui padidinti vandenyje. Komunistų karinės pajėgos vis labiau aprūpinamos įvairaus dydžio malūnsparniais. Nuolat gerinamas sunkiųjų ginklų bei transporto priemonių nuleidimas žemėn iš lėktuvų. Visa eilė daugelio ratų automobilių pagerino sovietinių dalinių transporto galimybes. Jie taip pat naudojami gabenimui sunkiųjų raketų ir strateginių raketų dalinių.

Tokia karinių pajėgų Rytų Europoje plėtra ir sustiprinimas kelia didelį Vakarų kariškių susirūpinimą. Jie savo politikams pataria daugiau galvoti apie savo kraštų ginklavimosi padidinimą, kad kiekvienu metu galima būtų atremti tą milžinišką jėgą, kurią yra sukūrę komunistai. (E)

MELBOURNO IR APYLINKIŲ LIETUVIAMS.

Primename, kad rugpjūčio 27 d. NORTHCOTE TOWN HALL įvyks

"MŪSŲ PASTOGĖS"

SPAUDOS BALIUS

Baliaus pradžia 8 val. vakare, pabaiga 1.30 ryto.

Melbourno Apylinkės Valdyba

VĖŽIO SUKĖLĖJAI

Nors piktybinių auglių problema iš esmės dar neišspręsta, neaiškios pagrindinių vėžio formų priežastys bei vystymosi dėsningumai, tačiau atskiri vėžinės ligos aspektai jau nušviesti. Jau išaiškinta visa eilė medžiagų bei veiksnių, galinčių sukelti vieno ar kito organo vėžį, pagreitinti ar sulėtinti supiktybėjusio audinio vystymąsi.

Ir mus supančioje aplinkoje gali būti žalingų veiksnių. Tačiau žmonėse kartais dėl šio susirgimo baimės pasitaiko klaidingų, o kartais net ir žalingų nuomonių. Daug ką kaltino žmonės. Maistas, paruoštas ant dujinės viryklos, aliuminiai indai, cheminės trąšos, stiprūs alkoholiniai gėrimai, pomidorai, agrastai, net mėsa — štai trumpas ir toli gražu nepilnas tariamų "vėžio sukėlėjų" sąrašas.

Tikrasis vėžio sukėlėjas Nr. 1 — tai rūkymas, ypač cigarečių ir papirosų. Amerikiečių ir anglų atlikti tyrinėjimai ,kurių rezultatai stebėtinai sutapo, įrodė, jog rūkymas plaučių vėžio atsiradime atlieka bene lemiamą vaidmenį.

Abejonių nekelia, jog nesaikingas rūkytų maisto produktų (mėsos, žuvies) vartojimas gali sukelti skrandžio vėžį. Kai kuriuose Islandijos žvejų kaimeliuose, kur pagrindinį maistą sudaro rūkyta žuvis, o gėrimui naudojamas sutirpintas nuo stogų sniegas, kuris pastoviai dūmtraukių teršiamas, iki pusės visų vyrų miršta nuo skrandžio vėžio.

Kepant patiekalus, atrodo, vėžį sukeliančių medžiagų juose neatsiranda, nors teoriškai — tai neatmesta galimybė.

Hirošimos ir Nagasakio atominės tragedijos atokesnių rezultatų tyrinėjimas galutinai įrodė, jog radioaktyvios medžiagos gali sukelti vėžinius susirgimus 1949 — 1953 m. laikotarpiu tuose miestuose buvo užregistruota 20 — 30 kartų daugiau, negu kitur, piktybinių kraujo susirgimų, o dabar stebimas ryškus padaugėjimas skydliaukės vėžio atvejų.

(N. L.) Gyd. J. Juknevičius

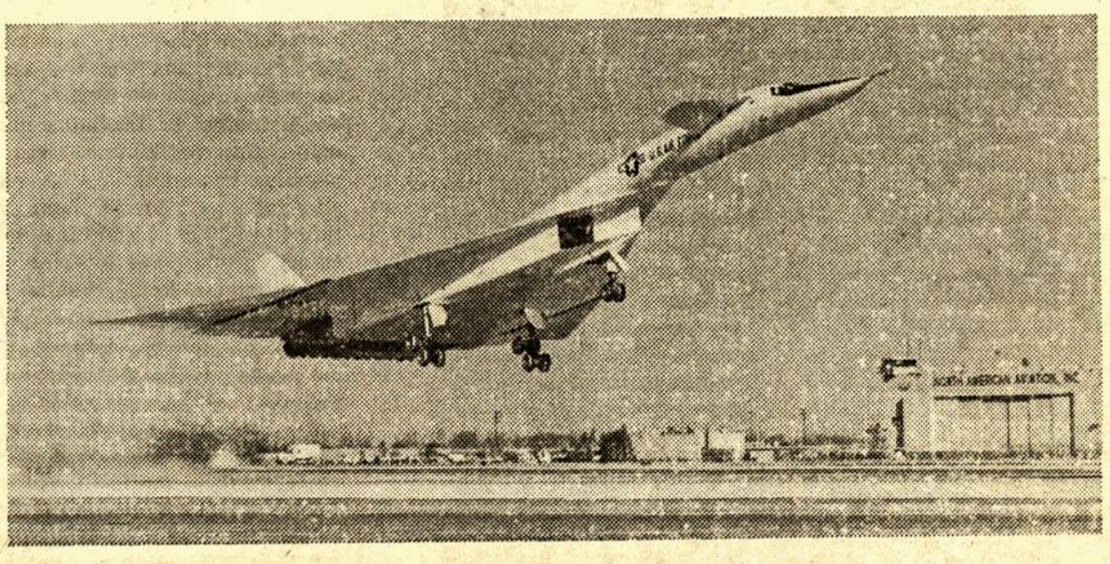

Amerikos karinis lėktuvas B-70 išbandymų metu atsiplėšia nuo žemės. Jis gali skristi daugiau kaip 2000 mylių į valandą ir sveria 275 tonas.

BALTAI ŠVEDIJOJE

Šiuo metu Švedijoje gyvena apie 22.000 estų, 4.000 latvių ir pora šimtų lietuvių išeivių. Estai su latviais Stokholme turi visą eilę organizacijų, kurios yra daug nuveikusios kultūrinėje ir politikos srityse. Kai šią vasarą sovietinis okupantas Pabaltijy triukšmingai mini 25-ją pavergimo sukaktį, tai Švedijoje, Stokholme įsikūrę pabaltiečiai žvelgia į 20 metų veiklos sukaktį. Per tą laikotarpį pabaltiečiai nepaliaujamai kreipia švedų bei aplamai Vakarų dėmesį į padėtį okupuotuose Pabaltijo kraštuose. Pernai vasarą, Chruščiovui lankiusis Švedijoje bei kituose Skandinavijos kraštuose, pabaltiečiai buvo išvystę efektingą propagandinę akciją.

Iš pabaltiečių organizacijų Švedijoje žymiausios yra šios: Estų Komitetas (Eesti Komitee) — tai svarbiausioji, estų bendruomenę Švedijoje apimanti organizacija. Švedijos valdžia ją remia materialiai. Komitetas turi dvi šešiaklases pradžios mokyklas — jas išlaiko valstybė. Be to, visoje Švedijoje Komitetas išlaiko 18 mokyklų, kuriose jauni estai gali pramokti savo kalbos, istorijos, geografijos ir pan. Komitetas palaiko glaudžius ryšius su estų bažnytinėmis organizacijomis laisvajame pasauly. Stokholme veikia ir Estijos laisvosios bažnyčios centras. Estų Komitetas rūpinasi šalpos reikalais bei atlieka kai kuriuos konsularinius veiksmus. Jo išduodami dokumentai pripažįstami Švedijos įstaigų ir svetimų valstybių atstovybių Stokholme.

Kita organizacija, Estų Tautinis Fondas (Eesti Rahvusfond), įsteigta 1946 m. Ji skelbia medžiagą apie Pabaltijo padėtį, išleido 8 laidų "East and West", skelbia periodinius biuletenius "Newsletter from Behind the Iron Curtain" ir "Nachrichten aus dem Baltikum". Fondo veiklą finansuoja patys estų išeiviai — 2.000 estų kasmet yra įsipareigoję paaukoti tam tikrą pinigų sumą. Fondas palaiko ryšius su latvių ir lietuvių išeivių organizacijomis.

Estų Tautinė Taryba (Eesti Rahvusnoukogu) įsteigta 1947 m. Tai koaliciniu pagrindu apsijungusių politinių grupių organizacija — į ją įeina Estijoje prieš karą veikusios partijos ir išeivijoje atsiradusios naujos politinės organizacijos. Taryba veikia politinėje srityje, siekia laisvo apsisprendimo teisės ir laisvės Estijoje, savo veiklą derina su tarptautinėmis, veikiančiomis prieš visų tautų pavergimą organizacijomis. Tarybos centras — Stokholme, skyrius ar atstovybes Taryba turi įvairiuose Vak. Europos kraštuose bei užjūryje.

Skandinavų Jaunimo Taryba (SYS) veikia nuo 1960 m. ir apjungia politiniais klausimais besidominčią jaunimą. Organizacija bendradarbiauja su panašių tikslų tarptautinėmis organizacijomis. Jos nariai, daugiausia estų ir latvių studentai, su kitų kraštų jaunimu dalyvavo akcijoje prieš Helsinkyje 1962 m. surengtą komunistų jaunimo festivalį. SYS bendradarbiauja su Estų Tautiniu Fondu ir Tautine Taryba.

Iš latvių organizacijų svarbiausios šios: Latvių Tautinis Fondas, įsteigtas 1947 m., glaudžiai bendradarbiauja su Estų Tautiniu Fondu bei jo informacijų centru. Fondo uždavinys — skleisti informaciją apie Latviją bei teikti žinias apie vedamą kovą už laisvą Latviją. Fondas turi didelį archyvą, skyrius visame laisvajame pasauly. Jam lėšas parūpina latviai išeiviai. Fondas remia ir latvių kultūros veiklą Skandinavijoje ir kituose kraštuose. Latvių Pagalbos Komitetas — tai švedų pripažinta latvių išeivių atstovybė socialiniais ir teisiniais klausimais. Ji atitinka estų Komitetą. Latvių Pag. Komitetas turi polikliniką, vasaromis organizuoja vaikų stovyklas, turi turtingą biblioteką. Pagaliau, Latvių Centrinė Taryba Švedijoje yra Švedijos latvių rinkta atstovybė. Ji turi ryšius su įvairiuose kraštuose veikiančiomis latvių organizacijomis.

Čia reikia priminti ir Baltų Komiteto veiklą. Jis veikia nuo 1942 m. Šalia švedų — Pabaltijo bičiulių, Komitete dirba ir estų, latvių ir lietuvių atstovai. Komitetas yra išleidęs leidinių švedų kalba, organizuoja paskaitas, dalyvauja tarptautinėse konferencijose. Baltų Komitetui vadovauja prof. B. Nerman. Minėtas Baltų Komitetas ir Vak. Vokietijos kultūros organizacijos 1964 m. įsteigė sąjungą Mare Balticum. Jos uždavinys apjungti tautas ties Baltijos jūra ir jos organas — kas 3 mėn. leidžiamas žurnalas "Mare Balticum" (Redakcija įsikūrusi Hamburgo ir Stokholmo miestuose). (E)

MOTERŲ VEIKLOJE

SYDNEY LIET. MOT. SOC. GLOBOS D-JOS KONTROLĖS KOMISIJOS PRANEŠIMAS

Kontrolės Komisija, kurią sudaro p.p. Badauskienė, Donielienė ir Osinienė, 1965 m. birželio 6 d. patikrino Draugijos iždą, vedamas knygas bei inventorių.

Praėjusius metus Draugija užbaigė ir naujus pradėjo 1964 m. gegužės 27 d. kasos knygoje Nr.1 turėdama £277.4.4. Nuo 1964.5.27 iki 1965.6.2 pajamų turėta £347.19. 4, išlaidų — £326.15.5.

Dabar draugija pagal kasos knygą Nr.1 turi £298.8.3. Ši suma atitinka banko įrašus.

Senelių ir Poilsio Namų Fondo knygoje rasta, jog metinės palūkanos ir aukos sudaro £132.12.6.

Ypatingų reikalų knygoje rasta, jog pajamų turėta £208.0.0. Iš šių pinigų išleista £125.0.0 laidotuvėms, £53.0.0 paminklams ir po £15.0.0 duota Bankstown ir Lidcombe savaitgalio mokykloms.

Ligonių šiais metais turėta 26. Jie buvo dažnai lankomi.

Šių metų veikloje valdyba turėjo 11 posėdžių.

Iš viso Valdyba buvo veikli ir visada pasiruošiusi padėti tam, kas buvo reikalingas materialinės pagalbos ar paguodos.

Sydney L.M. Soc. Globos Draugijos Kontrolės Komisija

Sudie misijonieriui

Sydney apylinkių valdybų ir bažnytinio komiteto pastangomis buvo surengtos Bankstown Liet. Namuose gražios išleistuvės misijonieriui Tėv. J. Borevičiui, S.J., kuris liepos 20 d. vakare iš Sydney aerodromo apleido Australiją.

Į išleistuves — vakarienę susirinko apie 150 žmonių, kurie prie rūpestingai Soc. Globos Moterų Draugijos paruoštų stalų gana jaukiai ir kultūringai praleido visą vakarą.

Atsisveikinimo vakarienę tėv. Borevičius pradėjo malda, o pačią programą pravedė Sydney apyl. p-kas p. V. Miniotas.

Pirmas žodį tarė Krašto Valdybos p-kas p. S. Narušis, padėkodamas misijonieriui už didelį patarnavimą bendruomenei tiek religine, tiek ir patriotine prasme. Ta pačia proga Krašto Valdybos vardu kaip simbolinę dovaną nuo visos bendruomenės pirmininkas misijonieriu i įteikė meniškai oda aptaisytą adresą, kuris buvo paruoštas dail. V. Rato.

Tą vakarą kalbėtojų buvo gana daug. Po Kr. V-bos p-ko žodžio kalbėjo: kun. S. Gaidelis, J.S., Dr. A. Mauragis, N. Vaičiurgytė, V. Miniotas, kuris Sydney ap-kės vardu irgi įteikė misijonieriui adresą ir knygą apie Australiją (adresą perskaitė p-lė D. Grosaitė), V. Pužaitė, J. Zinkus, B. Daukus, kun. P. Martuzas, H. Meiliūnas, R. Cibas jn. Taip pat buvo įdomi staigmena: iš Amerikos tam vakarui pritaikintą žodį prisiuntė pernykštės lietuvių krapšininkų grupės, viešėjusios Australijoje, vadovas Valdas Adamkavičius Jo kreipinį į Tėv. Borevičių, buv. krepšininkų išvykos į Australiją Komiteto narį, perskaitė Krašto V-bos p-kas. V .Adamkavičiaus žodis buvo toks taiklus, kad net pats misijonierius besiklausydamas turėjo šluostytys akis.

Čia visi kalbėtojai kalbėjo savo atstovaujamų organizacijų vardu, bet jų būtų atsiradę ir daugiau — tam trūko laiko.

Paskutinis žodis to vakaro garbės svečio Tėvo J. Borevičiaus. Jis pasidžiaugė ne tik šio vakaro lietuvių nuoširdumu, bet ir visais lietuviais, kuriuos jis sutiko Australijoje. Jis tikino, kad iš Australijos išsivešiąs tik pačius geriausius įspūdžius, o jo širdį tai Australijos lietuviai tikrai okupavę. Toliau jis pritaikindamas progai pasakė gilų žodį apie laisvę, kurio čia nebandysime atpasakoti, nes yra vilties, kad jis bus paskelbtas spaudoje.

Nors ir gerokai užsitęsė oficiali išleistuvių programa, bet po kalbų buvo suorganizuota ir meninė programa: mums sydnejiškiams gerai pažįstama solistė p. M. Bernotienė solo pagiedojo vieną giesmę ("O didis Dieve", dar negirdėta Australijoje), V. Pužaitė padeklamavo Brazdžionio "Šiaurės pašvaistė", poetė A. Prižgintaitė padeklamavo savos kūrybos tris eilėraščius ir pabaigai p. M. Bernotienė dar padainavo solo "Vai gražu ant kalno" ir "Aguonėlės".

Po visų rimtų ir net graudžių kalbų šioji trumpa programėlė tikrai pakėlė susirinkusių nuotaiką — juk susirinkta ne į šermenis, o išleisti, padėkoti ir dar valandėlę pasidžiaugti tokiu garbingu svečiu. Vėliau dar valandėlę užtruko individualūs pasimatymai, rankų paspaudimai ir taip skirstytasi atsisveikinus su dar vienu svečiu, kuris Australijos lietuvių istorijoje prirašė gana platų ir garbingą pusalpį.

l.l.

MISIJOS NEWCASTLE

Tėvas J. Borevičius į Newcastle atvyko liepos 7 d. drauge su kun. S. Gaideliu. Stotyje misijonierių pasitiko būrys lietuvių su gėlėmis. Sveikino apylinkės valdybos ir bažnytinio komiteto vardu p. K. Jazbutis.

Misijos prasidėjo liepos 8 d. vakare iškilmingomis pamaldomis ir dviem pamokslais. Misijos truko penktadienio vakare, šeštadienio popietėj ir baigtos sekmadienį (7.11.). Misijonieriaus Tėvo J. Borevičiaus pamokslai religiniai tautinėmis temomis buvo nepaprastai įdomūs, gražūs ir labai prasmingi visiems Newcastle lietuviams. Už tai mes misijonieriui esame iš visos širdies dėkingi, lygiai ir kun. S. Gaideliui už tų misijų suorganizavimą.

Darbo dienomis vedamose misijose daugelis lietuvių negalėjo dalyvauti dėl pamaininio darbo. Bet užtat sekmadienio misijose susirinko labai daug vietos lietuvių.

Misijas baigiant vietos ateitininkės Aušros Vartų Marijos vėliavos akivaizdoje davė ateitininkų įžodį. Pats Tėvas J. Borevičius Newcastle ateitininkams perdavė At-kų Federacijos Tarybos sveikinimus.

Maitlando vyskupas JE.J. Toohey atvyko į bažnyčią misijų pabaigoje ir tarė lietuviams gražius, padrąsinančius žodžius (laikytis savųjų tautinių tradicijų). Misijos baigtos giesme "Marija, Marija" ir Tautos Himnu. Ten pat parapijos salėje po misijų įvyko bendri Newcastle lietuvių pietūs, kur dalyvavo ir senas lietuvių bičiulis vysk. J. Toohey. Pietums pasibaigus misijonierius kalbėjo apie lietuvių gyvenimą Europoje, Pietų bei Šiaurės Amerikoje ir Australijoje.

Liepos 13 d. Tėv. Borevičius ir kun. S. Gaidelis, būrelio lietuvių palydėti, išvyko į Sydney.

Kaip prieš keletą metų vysk. V. Brizgio ir p. p. Bačiūnų apsilankymai mums buvo šviesūs pragiedruliai, taip ir šios Tėv. Borevičiaus pravestos misijos mus atgaivino dvasioje ir sukėlė ryžto, kad būtume geresni kaip žmonės ir kaip lietuviai.

SPORTAS

Redaguoja: Antanas Laukaitis
38 Cheltenham Rd., Croyden, N.S.W. Tel.: UJ 4898

Sportas Adelaidėje

LAIMĖJIMAI IR PRALAIMĖJIMAI

Vyties krepšinio komandos jau pradėjo žiemos sezono antrąjį varžybų ratą. Visos komandos į varžybas atvyksta gana tvarkingai ir iki šiol teturėta pora pralaimėjimų žaidėjams neatvykus. Tas daugiausia įvyko dėl apsirikto žaidimo laiko.

Pirmoji Vyties vyrų komanda turėjo trejas rungtynes, jas visas laimėjo. Nugalėta C.Y. 44-27 (23-12) taškai: J. Gumbys 16, R. Daugalis 14, E. Pocius 12 ir V. Levickas 2. Prieš United Church laimėta 42-28 (13-12). Taškai: R. Daugalis 20, J. Gumbys 16, L. Urmonas 4 ir E. Pocius 2. Norwood nugalėta 56-30 (24-15). Taškai: J. Gumbys 33, R. Daugalis 10, E. Pocius 8, V. Levickas 4 ir L. Urmonas 1. Paskutinės dvejos rungtynės žaistos be trenerio ir kapitono D. Atkinsono. Jisai tuo laiku buvo Naujoje Zelandijoje su Pietų Australijos krepšinio komanda.

— * —

Antroji komanda užsirašė du laimėjimus. Laimėta prieš A.T.C. 40-11 (9-5) taškai: K. Jaunutis 18, V. Straukas 14 ir E. Brazauskas su J. Mikužiu po 4. Labai prastai žaistas pirmas puslaikis.

Coln. Gents. nugalėti 33-16 (14-2), taškus pelnė: J. Mikužis 13, K. Jaunutis 12, V. Straukas 4, R. Jablonskis su G. Kaminsku po 2.

Iki 18-kos metų komanda niekaip nepajėgia atsistoti ant kojų nežiūrint pastangų. Turima trys pralaimėjimai.

Iki 16 metų jaunių komanda nugalėjo U. Church 28-27 (15-8). Niekaip nepajėgia išvystyti geresnio žaidimo ir laimėta tik minimaliniu vieno taško skirtumu. Taškai: A. Jonavičius 12, K. Jaunutis 7, P. Kanas su A. Palaičiu po 4 ir A. Reivytis 1. Silpna West II komanda neturėjo jokių galimybių prieš mūsiškius ir buvo be pasigailėjimo sutriuškinta 69-3 (41-0) rezultatu. Taškai: K. Jaunutis 28, A. Jonavčiius 22, P. Kanas 17 ir R. Jonavičius 2.

Jauniai iki 14-kos laimėjo vienas rungtynes ir jauniai iki 12-kos vienas pralaimėjo. Jaunių iki 14-kos metų treneris R. Rudzenskas deda daug darbo ir pastangų į treniruotes ir laikui bėgant šios komandos žaidimas turės pagerėti.

PIRMAS PRALAIMĖJIMAS

Be pralaimėjimo žaidžiusi merginų pirmoji komanda turėjo paragauti karčių pralaimėjimo vaisių. Pralaimėta prieš vasaros pusfinalius ir finalus su Vytimi žaidžiusia North komanda. Šią komandą vytietės praeityje tris sykius iš eilės nugalėjo. Priešininkės iš pralaimėjimų pasimokino ir jų treneris padarė teisingas išvadas. Turėdamos didelę ūgio persvarą priešininkės dominavo po abiem krepšiais. Mūsų buvo perlėtas žaidimas prieš priešininkių zoną. Kamuoliai į pryšakį buvo perduodami pavėluotai leidžiant aukštoms priešininkėms išsirikiuoti po krepšiu. Nepanaudotas judrus kietas aikštės spaudimas, kas visuomet priešininkes išmušdavo iš balanso. Taip pat labai blogai mėtyta baudos. Vienu metu priešininkės vedė net 14 taškų skirtumu. Antrame puslaikyje rodytos geros pastangos, bet jau vėlokai. Pralaimėta 27-30 (7-11). Taškai: G. Krivickaitė 10, N. Vyšniauskaitė 8, V. Jucytė 7, A. Krivickaitė su M. Šiukšteryte po 1. Pralaimėjimas dar nerodo šios komandos silpnumo, tai tebuvo viena iš nesėkmių. Laimėta prieš U. Church 41-18 (24-9). Taškai: N. Vyšniauskaitė 16, V. Jucytė 16, G. Krivickaitė 8 ir M. Šiukšteryte 1. Atkelta šį sezoną iš antros komandos jaunė Virga Jucytė atrodo jau surado savo vietą komandoje ir žaidžia užtikrintai. Tikimės, kad Virga ateityje ne sykį priešininkėms parodys "ragiukus" ir bus geras ramstis visai mūsų komandai.

Antroji komanda laimėjo prieš North 30-23 (11-11). Taškai A. Roocke (Šukytė) 12, E. Matiukaitė 7, L. Kuncaitytė 6, R. Marcinkevičiūtė3 ir K. Baškutė 2. C.Y. komanda nugalėta 19-16 (7-9). Taškai: L. Kuncaitytė 9, A. Roocke (Šukytė) 5, E. Matiukaitė 4 ir R. Marcinkeviiūtė 1. Pajėgi K — Jets komanda nugalėta 41-19 (24-13) taškai: L. Kuncaitytė 19, A. Roocke (Šukytė) 8, E. Matiukaitė 6 ir K. Baškutė su E. Lapienyte po 4.

Ši komanda atsistojo į pirmą vietą ir žada ten laikytis.

B.N.

Banginių medzioklė

Seniau banginių gaudymas bei medžiojimas buvo pavojingas. Pirmiausia kol banginius surasdavę medžiotojai turėdavę daug vargo ir rūpesčio. Anksčiau banginiui surasti reikėdavo įlipti į aukštą laivo stiebą ir budėti ilgas valandas, o kartais net kelias dienas. Dabar gi banginių medžioklė žymiai lengvesnė ir našesnė. Yra specialūs laivai, kuriuos lydi helikopteriai, jie iššvalgo jūrą, ir pastebėję banginį, tuoj pat radio bangomis praneša medžiotojams. O kai kurie kiti laivai turi elektrines strėles kuromis per kelias sekundes nutrenkia šį jūros milžiną.

Medžioklės pradžia

Medžioklė banginių prasideda kiekvienais metais sausio mėn. pradžioje ir tęsiasi ik kovo mėn. vidurio.

Laivų įgulos susideda iš 500 ir daugiau vyrų. Medžioklės laivai aprūpinti stipriais motorais ir jie gali išvystyti didelį greitį. Nudobtas banginis pripučiamas oro, kad nenuskęstų, ir atvelkamas prie laivo, kur jis mėsinėjamas. Per visą medžiojimo sezoną turi būti nedaugiau sugaunama banginių kaip 15,000. Jei tą skaičių anksčiau pasiekia negu nustatytas medžiojimui laikas, medžioklė nutraukiama.

Vadinas, banginių medžioklės laikas ribotas ir jų skaičius yra griežtoj kontrolėj, nes kitu atveju kelių metų bėgyje banginiai žymiai sumažėtų, o kituose vandenyse visai jie išnyktų.

Banginių medžioklėj geriausiai uždrba sumanūs vyrai, jauni ir įgudę banginių medžiotojai. Šiame amate pirmauja norvegai. Patys gabieji dešimties savaičių bėgyj uždirba iki 10,000 dolerių.

Prieš II-jį Pasaulinį karą banginių nušaudavo žymiai daugiau negu šiais laikais. Kadangi banginių šeima nėra veisli, kuri per savo amžių palieka nedaugiau kaip 5 įpėdinių, kuriuos per 6 mėnesius motina labai stropiai turi prižiūrėti ir globoti.

Noras pralobti

Žmogaus apetitas yra pralobti, tai gan greit galėtų išnaikini šiuos jūros milžinus, nes tie laivai, kurie dabar medžioja, sugebėtų per 10 savaičių sudoroti iki 40,000 banginių, jei jiems tik būtų leista. Iš to jau galima spręsti, kokios ten vyksta varžybos tarp medžiotojų, kai kiekvienas pagautas banginis atneša nemažiau kaip 8,00 dolerių pajamų.

Banginio taukai vartojami margarino gamybai, muilo, įvairių rūšių tepalams, veido kremui ir net lūpų pieštukams. Banginio riebalų kiekis yra toks, kokį gautume iš pačių geriausių 475 karvių per vienerius metus. Mėsos ir kaulų svoris prilygsta 25 suaugusių dramblių mėsos svoriui.

Žvalgai pastebėję jūroje banginių bandą, slaptu šifru perduoda žinias, kad jomis pasinaudotų kiti medžiotojai.

Azartinis medžiotojų įkarštis didėja dar ir dėl to, kad kasdien reikia pranešti pagautų banginių skaičius Tarptautiniam banginių komitetui.

(Drg.) J. Mikns

PATRIJOTIZMAS

Neapoly, Italijoje, ekskursijos vadovas aiškina turistams apie Vezuvijų:

— Kai ugniakalnis išsiveržia, tai ugnį ir pelenus išmeta iki šimto metrų aukščio...

— Tai niekis, — atsiliepia kanadietis turistas iš Ontario provincijos, — mūsų Niagara lengvai jį užgesintų...

NAUJI MUITAI — SENOS KAINOS!

Nepaisant to, kad eilei dovanų sovietiniai muitai pakeliami nuo liepos 1 d.,

visuomet stengdamiesi savo tautiečiams patarnauti, iki 1-mos rugsėjo siunčiame į Lietuvą vilnonius nertinius, skareles, medžiagas, avalinę ir t.t. **senomis kainomis.**

Naudokitės šia išimtina proga ir paskubėkite, kol dar galima pasiųsti savo giminėms r pažįstamiems mūsų didelio pasisekimo turėjusius siuntnius:

V-3: 10½ jardų tvirtos, gražios, vilnonės angliškos medžiagos — trims eilutėms tik už £16.15.0 (anglų valiuta)

N-4: 16 jardų sunkaus nepermatomo labai gražaus gėlėto nailono keturioms suknelėms tik už £15.0.0.

V-3 ir N-4 jungtinį tik už £28.15.0 (susitaupo pasiuntimo išlaidos).

S M: 3 labai gražius šiltus storus grynos škotiškos vilnos susegamus nertinius, 6 kašmirines vilnos skareles ir 6 itališko šilko skareles tik už £21.10.0.

ir **ypatingas:** ZP-3: 9 jardai super velour šiltos švelnios vilnonės medžiagos trims paltams, žieminiams arba rudeniniams, juodos, mėlynos arba rudos spalvos tik už £20.0.0.

Siųskite užsakymus nedelsdami, reikalaukite pavyzdžių, rašykite:

BALTIC STORES LTD.

(Z. JURAS)

421 HACKNEY RD., LONDON, E. 2.
GREAT BRITAIN

Seniausioji šioje srityje lietuvių bendrovė Anglijoje. Garantuotas ir greitas pristatymas!

Atsargiau su pirkiniu!

NEKARTOKIME SENŲ KLAIDŲ

1965 m. liepos 12 d. Mūsų Pastogėje Laiške Redakcijai autorius siūlo eiti toliau už miesto į laukus ir įgyti didesnį žemės plotą ir sutelkti jame jei ne visą, tai bent 90% visos lietuviškos veiklos. Nesileidžiant į skaičius, kiek kainuotų, kiek mylių būtų už miesto, bet kas ir kaip visa tai įgyvendintų? Prisiminkime tik anksčiau turėtus lietuvių namus Thornbury. Namai buvo, bet ar buvome jais patenkinti?

Juk buvo akcentuojama, kad jaunimui reikia sportuoti ir būtina sporto aikštė. Deja, aikštė apžėlė žole, o mūsų jaunimas patraukė į Albert Park. Turėjome namus, o tautinių šokių šokėjai repetavo Collingwood'e! Lygiai ir choras derino savo balsus ten pat. Net ir mažesnio pobūdžio pobūviai, kurie pilnai galėjo išsitekti buv. Lietuvių Namuose, buvo ruošiami kitur. Ir visų šių organizacijų motyvas buvo: namai esą pertoli, nepatogioje vietoje.

Nepeikiu pasisakymo, nors jam ir nepritariu. Nepeikiu dėl to, kad reikia visas puses išnagrinėti siekiant pilnesnio vaizdo. O nepritariu štai kodėl:

Tegu nupirktume 5 akrų žemės sklypą 17-20 mylių nuo miesto centro. Tai priešingoje pusėje gyvenančiam tautiečiui susidarytų apie 30-40 mylių kelias. Įdomu būtų išgirsti ir tokio tautiečio nuomonė.

Elektra. Prileiskime, kad esame mylios atstume nuo pagrindinės linijos. S.E.C. sutinka prijungti, bet tokiam atstumui reikia apie 20, o gal ir daugiau stulpų. Stulpas turi būti 30 pėdų ilgio ir 8 colių storio smaigaly ir kainuoja apie 25 svarai. Su pastatymu jis kainuotų apie £35-40. Laimnigu sutapimu gali būti netoliese transformatorių, bet jų nesant S.E.C. juos pristato, betgi už tai reikia mokėti apie 400-500 svarų. Vanduo? Kas gali atsakyti, kur jis yra ir kiek jis kainuos. Jis turėtų būti atvestas po žeme, nes tikriausiai eitų per vieno ar dviejų o gal ir daugiau kaimynų sklypus.

Gal kiti daro palankias išvadas lygindami mano pirktą sklypą Woodend'e, kur prisiglaudusi Melb. Liet. Brolija ir Liet. Namų kilnojamas turtas. Neapsirikite. Tas pirkinys buvo daugiau laimės dalykas. Ir iš to daryti išvadas apie kitas vietoves labai rizikinga.

Atsiminkime ,kad su kiekvienu laikrodžio rodyklės apsisukimu Lietuvių Namų entuziastų gretos retėja. Juo lieka mūsiškių mažiau, juo toji našta sunkėja. Bet ir patys neiname jaunyn. Net ir kandidatų į Namų Tarybą surasti kaskart vis darosi sunkiau. Reikia atsargiau žiūrėti ir į ligi šiolei pasirodžiusius pelningus balius, kurių lankytojų amžiaus vidurkis 50-55 metai. Kas bus dar po penkerių metų?

Išvadoje: mums reikalingas talpus namas su virtuve ir salike 150 — 200 žmonių talpos. Richmond — Collingwood — Carlton — Fitzroy ar panašiuose rajonuose. Būtina mažas bufetėlis, maža kapela (tik ne Zabielos!), vienas kuklus kas mėnesį parengimėlis, su 50-40 svarų pelno. Tai ir viskas. Galime pagalvoti ir apie sodybą, bet jau kitas reikalas, ir tai bus ne už 17-20, bet už 40-60 mylių nuo miesto ir tai pirkti laimingu atveju.

B. Zabiela

SKAITYTOJAI PASISAKO

PAMINKLAI LIETUVIŲ TAUTOS GYVYBEI STIPRINTI

Yra žmonių, kurie jau patys sielojasi, kad po jų mirties jiems būtų ant kapų paminklai.

Pagal sveiko proto ir religijų nuomones, mūsų kūnai po mirties mums tiek tėra brangūs ir reikalingi, kiek visiškai sudėvėti ir į šiukšlyną išmesti buvę mūsų drabužiai.

Sielos, išsivadavusios iš kūnų, yra laisvos būti ten, kur jos mėgsta ir taip greit, kaip mes materialiniuose kūnuose būdami tegalime būti tik savo mintyse. Mūsų mirusieji tur būt žymiai rečiau lanko savo antkapius negu jų statytojai. Joms yra įdomesnių ir malonesnių vietų kur lankytis. Todėl visi ant kapų paminklai tiek teturi vertės, kiek kuo nors pasitarnauja materialiniuose kūnuose esančioms sieloms.

Savame krašte buvo prasmės ant kapų statydinti puikius meniškus paminklus — tais paminklais puošėme savo kraštą ir palikome prisiminimą vaikams ir anūkams. Visai kas kita yra svetur. Tad ar verta daryti išlaidas paminklams, jei po kiek laiko ir keli artimesni esą išsikels kitur ir niekad niekas kapo nebelankys.

Amerikos lietuvių sukurtas ir visų laisvų kraštų lietuvių auginamas Lietuvių Fondas yra tartum lietuviškas Nobelio fondas. Kaip Nobelio fondas iš procentų kasmet skirsto premijas įvairiose srityse žmoniškumui kiek žymiau pasitarnavusiems, taip Lietuvių Fondas ir iš procentų kasmet skirs premijas asmenims kiek žymiau pasitarnavusiems lietuvybei ir rems kolektyvišką darbą lietuvybei išlaikyti, stiprinti ir tobulinti.

Šimtai lietuvių, įnešdami po šimtą, kiti po tūkstantį ir daugiau dolerių į Lietuvių Fondą, pasistatydino sau už varį stipresnį paminklą.

Lietuvių Fondo entuziastai sako, kad to Lietuvių Fondo rėmėjų sąrašas yra gyvų Lietuvai lietuvių sąrašas. Taigi, kas dar gyvas Lietuvai, ir ne visiškai ubagas, nors ir per ilgą eilę metų bent po vieną įnašą tikrai įneš. Galima ir smulkiomis sumomis siuntinėti ir susidarius 100 dolerių bus išduodamas pilno įnašo pažymėjimas.

Kūnai miršta, bet sielos ne. Todėl Lietuvių Fondo rėmėjų sąrašas tegul būna **šiame ir aname pasaulyje gyvenančių ir esančių gyvų Lietuvai lietuvių sąrašas.** Fondo administravime iškeliavusiųjų vaikai, anūkai, proanūkai ir organizacijos būtų lyg juos atstovaujantieji.

Jei taip yra, kaip induistai, budistai ir liberalai katalikai tiki, kad tos pačios sielos, o ne šviežiai sutvertos, vėl gimsta toliau tobulintis gyvendamos žemiškame gyvenime, tai sekančiuose šimtmečiuose daug kas ir iš dabartinių L.F. narių naudosis L.F. skiriamomis premijomis. Netikį vėl gimti ir iš L.F. asmeniškai turėti tiesioginės ar netiesioginės naudos irgi, turėtų jausti didelį moralinį pasitenkinimą, kad tas Fondas tarnaus jų vaikams, anūkams, proanūkams ir t.t., jei jie bus lietuvių tautoje.

Kas dar žemišką gyvybę turėdamas nebus suspėjęs įnašais įsirašyti į tą Gyvų Lietuvai Lietuvių Sąrašą, t.y. Lietuvių Fondą, atseit, sau už varį stipresnį paminklą pasistatyti, tai laidotuvių dalyviai, vietoje ant kapo sukrovus vainikų krūvą, tai turėtų padaryti. Įsirašiusius — sau paminklą pasistačiusius irgi laidotuvių proga geriau pagerbtume, jei ne vainikų krūvą ant kapo sukrautume, bet jų įnašus — paminklus Lietuvių Fonde padidintume.

Minėdami lietuvių tautai brangių vyrų ir moterų mirties dešimtmečius ir šimtmečius surinktom aukom ir juos įrašykime į **Lietuvių Fondą.**

Jonas Normantas

APIE PADĖKAS

Tikrai gerbiu šitą tyrą žmoniškumo bruožą padėkoti privačiai ar viešai. Visada laikrašty mielai perskaitau paskelbtas padėkas, iš kurių susidarau neiškreiptą vaizdą, kad padėkoje paminėtieji žmonės yra tokie idealistai, kuriuos neišvengiamai būtina užakcentuoti ir net kitiems pristatyti pavyzdžiu. Juk iš tikrųjų tie, kuriems dėkojama, ateina į visuomeninį gyvenimą ir veiklą ne kieno nors verčiami, bet savu noru. Jie jungiasi į vieningą darbą tiek savo pinigine ar materialine auka, tiek ir darbu.

Kiek kitaip susiklosto reikalai, kai įvkus parengimui rengėjai pradeda aukotojams ir talkininkams padėkos litaniją kalbėti: dėkojame tiems ir tiems už dešreles, už vinies įkalimą, už aukotą svarą, už išvirtus kopūstus. Kartais tokios padėkos nustelbia patį parengimą ir pašaliniam dalyviui net susidaro įspūdis, kad parengime padėkų litanija esanti svarbesnė už patį parengimą ir jo programą. Juo labiau tas krinta į akis ir į ausis, kai daromas koks nors parengimas atvykusio iš kitur svečio pagerbimui. Juk visi žinome, kad mūsų beveik visi parengimai suruošiami talkos keliu: vieni organizuoja, kiti aukoja, treti dirba ir t. t. Tai visai naturalu, naturalu ir pasakyti padėkos žodį, bet kam gi svečio akivaizdoje išskaičiuoti visus, kas ką padarė, suaukojo, sunešė, lyg tai svečio akivaizdoje tyčia demonstruotume: žiūrėk, kiek tavo garbei buvo dirbta! Juk tą patį galima būtų atlikti visai kita forma ir gal net vėliau per spaudą ir kitokiu būdu.

A. P-kis

ILGO GYVENIMO PASLAPTIS

Vienas, ypač ilgai norėdamas gyventi, kreipėsi į gydytoją patarimo:

— Daktare, kaip galėčiau ilgai gyventi?

— Lengvas būdas: negerk, nerūkyk, mažiau valgyk ir neturėk reikalų su moterimis.

— O tamsta, daktare, tikras, kad tada ilgai galėsiu gyventi?

— Garantuoti negaliu, bet gyvenimas atrodys tikrai ilgas.

POPULIARIAUSIAS SCOTCH WHISKY

Macnish

Plačiai paplitęs SKANDINAVŲ KRAŠTUOSE dabar jau gaunamas ir Australijoje. Sydnejuje reikalaukite pas

M. PETRONĮ
152 Liverpool Rd., Enfield
Tel. 74 5727

PŪKINĖS KALDROS

PLUNKSNINIAI MATRACAI, PAGALVĖS, LOVOS SKALBINIAI kaip įpilai ir užvalkalai 63" (160 cm.) platumo, galima gauti firmoje

R O S E

38 WASHINGTON STREET, BEXLEY, N.S.W. Phone LW 1220
Rockdale stotis.
SKYRIUS: Flemings Corner Shop, 181 Queen St., St. Marys, N.S.W.
Mūsų atstovas Jus aplankys kiekvienu metu.
Prekės duodamos ir išsimokėjimui. Mes kalbame vokiškai.

LIETUVIAI AUSTRALIJOJE

MELBOURNE

DARIAUS IR GIRĖNO MINĖJIMAS

Liepos 17 d. Melbourne, parapijos namuose, karių veteranų Ramovė surengė gražų Dariaus ir Girėno minėjimą.

Pritaikytą dienai paskaitą skaitė Alb. Pocius, iškeldamas Darių su Girėnu kaip pavyzdį mums išeiviams. Abu Atlanto nugalėtojai, gyvendami turtingoje Amerikoje, išliko gerais lietuviais. Abu dalyvavo lietuviškoje veikloje ir savo skridimą aukojo tik lietuvių tautai.

Po paskaitos buvo rodomos latvių pagamintos filmos apie Pabaltijo tautų likimą.

Nors filmos gamintos panaudojant laisvosios Latvijos filmų kroniką, bet nesiribavo vien Latvijos reikalais. Visą laiką buvo akcentuojama Estijos, Latvijos ir Lietuvos bendras likimas.

Gaila, kad Lietuvos vyriausybė savo laiku nepasirūpino padaryti "Lietuvos Kronikos" kopijų ir padėti kur nors Vakaruose ateičiai.

Po filmų prie bendros kavutės buvo apsvarstyta Ramovės reikalai ir priimta p. Šalkūno paruošti Savišalpos Fondo nuostatai.

Nors minėjimas buvo ruoštas daugiau jaunimui, bet to mūsų jaunimo mažai tesimatė salėje.

Televizija ir sniegas kalnuose daugiau vilioja negu lietuviška veikla.

Dalyvis

SYDNEY

IŠLYDĖTAS MISIJONIERIUS

Antradienio vėlai vakare (11 val.) būrelis sydnejiškių susirinko aerodrome palydėti ir atsisveikinti Tėvo J. Borevičiaus, kuris čia su misijomis darbavosi lietuvių tarpe apie keturis mėnesius. Palydovų tarpe matėsi Krašto Valdybos pirm. S. Narušis, vicepirm. B. Barkus ir eilė kitų oficialių ir neoficialių žmonių, misijonieriaus bičiulių. Svečią palydėjo ir abu Sydney kunigai: P. Martuzas ir S. Gaidelis. Visa grupelė su išvykstančiu maloniai valandėlę pakalbėjo, nusifotografavo.

Iš Sydney Tėv. Borevičius pasuko į Filipinus ir Hong Kongą, kur jis nori praleisti kiek laiko bandydamas susipažinti su Azijos kraštų socialiniu gyvenimu iš arti.

LAIMĖS BANDYMAS KLUBO NAUDAI

Sydney Liet. Klubo susirinkime buvo pravesta "vieno peno" rinkliava pirkti loterijos bilietui. Laimikis eitų klubo reikalams. Šiam reikalui dalyviai sumetė £3.14.9. Aukotojams pageidaujant nupirkta trys bilietai:

Operos loterijos Nr. 120, bilieto nr. 18400;

Specialios loterijos Nr. 1255, bilieto nr. 78653 ir

paprastos loterijos Nr. 5565, bilieto Nr. 79902.

Bilietai perduoti klubo pirmininkui p. V. Simniškiui.

P. Alekna

NEWCASTLE

CHORO BALIUS

Rugpiūčio 7 d. 8 val. vak. Charlestown Community salėje įvyks lietuvių choro koncertas — balius choro dešimtmečio sukakties proga. Į šį koncertą — balių pakviesti ir sutiko dalyvauti Newcastle Lord Mayor, jo padėjėjas ir daug kitų vietos augštų pareigūnų. Be to, iš Sydney pakviesti Krašto V-bos p-kas p. S. Narušis bei kiti valdybos nariai, muzikas K. Kavaliauskas, "Mūsų Pastogės" redaktorius ir kt.

Newcastle lietuviai šiam koncertui — baliui ruošiasi visi kaip vienas dalyvauti ir tuo pareikšti pagarbą ir padėką savo chorvedžiui S. Žukui ir visam chorui už jų pasiaukojimą lietuviškai dainai ir kultūrai.

★

Pereitą mėnesį choristė Nata Jazbutytė atšventė savo 21-jį gimtadienį. Gimtadienio pobūvyje dalyvavo visas choras su vadovu S. Žuku.

Antai, Sydney Liet. Klubo susirinkime užsiminus, kad trūksta pinigų Klubo statybai, susirinkusieji tuoj pat pasirašė pasižadėjimus penkiolikai šimtų svarų — tik statykit! O jeigu nebūtų tą dieną liję — narių būtų susirinkę daugiau ir prie geresnės nuotaikos tų pasižadėjimų būtų apie trigubai daugiau.

★

Sydnejuje vaikščioja gandai, kad Amerika pavilios kunigą P. Butkų ir vargu ar jis rizikuos grįžti namo. Nekreipdami dėmesio, kas ką sako, vadovaujamės Evangelijos žodžiais — "geras ganytojas neapleidžia savo kaimenės".

★

Užmiršau priminti, kad jau kiek laiko, kai sydnejiškė Valentina Osinaitė vieniša klaidžioja po pasaulį. Būtų ne tik skaudu, bet ir panieka visiems sydnejiškiams bernams, jeigu ji sugrįžtų namo ne viena!

ATMINK,

kad rugpiūčio 28 d.

Auburn salėje (F. O'Reilly Auditorium)

įvyksta

Mūsų Pastogės

SPAUDOS BALIUS

WOLLONGONG

WOLLONGONG A-KĖS VALDYBOS PRANEŠIMAS

Šių metų rugpiūčio 8 d. 6 v. v., Friendly Society Hall Corrimal, šaukiamas metinis Wollongong bendruomenės narių susirinkimas. Dienotvarkė: 1. Susirinkimo atidarymas.

2. Prezidiumo rinkimas.

3. Valdybos pirmininko pranešimas.

4. Kasininko pranešimas.

5. Revizijos komisijos pranešimas.

6. Valdybos rinkimai.

7. Einamieji reikalai, klausimai ir sumanymai.

8. Susirinkimo uždarymas.

Nesant reikiamam skaičiui narių, susirinkimas bus atidėtas pusę valandos vėliau ir bus laikomas teisėtu nežiūrint narių skaičiaus.

A.L.B. Wollongong A-kės Valdyba.

Pranešimai

ATŠAUKIAMA PARODA

Numatytoji rugpjūčio 1 d. dail. Leono Urbono individualinė dailės paroda Wollongonge dėl nesutarimų su galerija atšaukiama ir numatytu laiku neįvyks.

NAUJA MOTERŲ SEKCIJOS VADOVYBĖ

Liepos 4-tą dieną naujai išrinktoji Adelaidės Moterų Sekcijos Valdyba pareigomis pasiskirstė: E. Reisonienė — pirmininkė; Janė Vabolienė ir J. Šerelienė — vice-pirmininkės; M. Navakienė ir Z. Fišerienė — iždininkės; A. Patupienė — sekretorė, N. Varnauskienė ir Br. Vabolienė — narės ligonių lankymui ir N. Arminienė — narė parengimams.

PATIKSLINIMAS

M.P. nr. 21 aukotojų Mūsų Pastogei sąraše įsibrovė klaida: J. Povilavičius 4 sv., o turi būti J. Povilavičius 10/-, O. Popeliuckienė 10/-, V. Popeliučka 1.0.0, L. Vacbergas 1.0.0, A. Krausas 1.0.0. Aukotojų atsiprašoma.

PADĖKA

Sydney Lietuvių Klubo Valdybos šauktame informaciniame susirinkime cabramatiškių ponių M. Statkuvienės ir N. Žygienės iniciatyva dalyviams buvo suruošta staigmena — gausūs užkandžiai. Už organizaciją ir darbą dėkojame ponioms ne tik Klubo Valdybos, bet ir visų susirinkusių vardu.

Didele auka prisidėjo nuolatiniai pobūvių mecenatai p.p. Grybai, paaukodami 20 svarų dešrelių. Įvairių maisto produktų aukojo cabramatiškiai p.p. Migevičiai, Dudaičiai, Kiveriai, Statkai, Deikai, Žygienė ir J. Statkus.

Visiems aukotojams ir talkininkams tariame nuoširdžią padėką.

Sydney Lietuvių Klubo Valdyba

Daug sužinosi skaitydamas Mūsų Pastogę!

KIEK AŠ SUŽINOJAU!

Sydnejuje žinomi lietuviai veikėjai Marina ir Lory Cox'ai neseniai įsigijo prie Parramatta savo vaistinę. Tai bene pirmieji lietuviai pasukę šiuo keliu. Pati p. Marina yra diplomuota vaistininkė.

★

Pereitą savaitę atvyko iš Lietuvos į Sydney ponios Mardosienės brolis. Apie jį plačiau gal kitą kartą.

★

Sydnejiškis antro kurso gamtos mokslų (science) studentas Rimas Skeivys priimtas į Air Force, kur rengiami karininkai. Neseniai jo gimtadienio proga tėvai padovanojo Rimui sportinę auto mašiną.

★

Vienas mano bičiulių, paskaitęs Mūsų Pastogėje pranešimą, kad Lietuvos žemdirbiai buvo vežiojami po Sovietiją kaip ekskursantai, džiaugiasi tuo faktu ir sako tai geriau, negu į Sibirą ir stebisi, kodėl mes nedžiūgaujame pasiskaitę tokią žinutę. Atsakymas: aišku, geriau, kad vežioja juos po Sovietiją, negu kad tremtų į Sibirą, bet sakyčiau geriausia būtų, kad ne ruskis juos vežiotų, o jie patys nepriklausomi važinėtų kur nori, ir kada nori. Laisvuose kraštuose niekas žmonių nevežioja, bet patys žmonės važinėja. Aišku?

★

Aną šeštadienį Lidcombe susirinkusių mielų bičiulių būrelis gražiai atšventė Juzefos ir Juliaus Gintalų sidabrines vestuves. Svečiai vaišinosi iki trečių gaidžių, bet nepamiršo ir "Mūsų Pastogės". Petro Jurjono iniciatyva laikraščiui buvo sumesta £4.12.0. Ponams Gintalams linkime sulaukti dar ir auksinių sukaktuvių!

★

Išlydint Tėvą Borevičių vienas iš palydovų pasiūlė keletą komikų, kad turėtų kelyje užsiėmimo ir nebūtų nuobodu. Tėv. Borevičius padėkojo už geras intencijas sakydamas, kad jis pats pakankamai komiškas ir komikai nereikalingi.

★

Beskaitant entuziastiškus pasisakymus apie Amerikos Lietuvių Fondą, kurio sukaupti milijonai bus laikui atėjus perkelti į nepriklausomą Lietuvą aš bandau sau atsakyti — kas Lietuvai būtų geriau: milijoninio fondo dovana, ar kad patys lietuviai masiškai, atėjus momentui, grįžtų ir ten kurtų milijonus? Gal tuo klausimu atsiras išmintingesnių už mane?

★

Adelaidiškis, šiuo metu keliauninkas aplink pasaulį p. I. Taunys parašė Mūsų Pastogei gražų laišką iš laivo pasipasakodamas savo kaip "kosmonauto" išgyvenimus. Keisčiausia jam buvę Perthe, kur laivui sustojus jis išėjo į miestą susitikti su lietuviais, bet per dieną nė vieno nematęs grįžo "namo". Laive savo kabinoje radęs po pagalve butelį konjako su linkėjimais nuo Pertho lietuvių p. p. Statkų ir Klimaičių. Maloni staigmena, ką?

★

Anksčiau šiame laikrašty aprašyti mūsų dailininkai laureatai (visi keturi) numato dalyvauti ne tik asmeniškai, bet ir su savo kūryba ir Mūsų Pastogės spaudos Baliuje Sydnejuje: jų kiekvienas prižadėjo po paveikslą Spaudos baliaus loterijai. Ne gana to, girdėjau organizuoja modelius, kurios demonstruos sukneles pagal jų sukurtus raštus.

★

Pasiekė žinia, kad Tasmanijoje (Springfield) gyvenąs mūsų tautietis Viktorijos valstybinėje loterijoje laimėjo 10.000 svarų. Tas laimingasis yra Juozas Gaižiūnas. Iš dangaus iškritus 10.000 svarų gero žmogaus neturėtų paversti nagu. Kam jau kam, bet Mūsų Pastogei tai turėtų šis tas nubyrėti!

★

Skundžiamasi, kad mūsiškiai nejautrūs lietuviškiems reikalams.

PAS MUS IR KITUR

Liepos 31 d. Adelaidės Moterų sekcija Liet. Namuose rengia šaunų Žiemos balių, kuriame numato savo svečius pavaišinti lietuviškais gaminiais be loterijų.

★

Geelongo lietuviai pasižymi naujovėmis. Antai liepos pradžioje pradėjo veikti "Monte Carlo" klubas (nors toks klubas neoficialiai veikia jau keletas metų), kai Melbourno Varpo "tėvas" pristatė jankį L. Butkų atsisveikinimui. Svečias būdamas nuoširdus pradėjo visus vaišinti. Paaiškėjus, kad šis turi pluoštą raudonų svariukų, netrukus buvo sudaryta pokerio komanda. Turnyras truko dvi dienas (žiūrovų nebuvo galima sutalpinti!) Geelongiškiai svečiui sudėję apie 600 — nemokamas bilietas lėktuvu namo (nenusiminkit, geelongiškiai: daug duosniau tą patį svečią apdovanojo ir sydnejiškiai!) .

★

Kaip kam ir sekasi! Kalbant apie minėtą aukščiau svečią p. L. Butkų, kuris beveik nepastebėtas pravažiavo pro mūsų didesnes kolonijas susirinkdamas nepalyginamai daugiau "aukų", negu kad gauna tie, kurie iš kailio nerdamiesi aukojasi lietuvybei. Kaip kas supranta aukas ir kaip kas lietuvybę, bet niekas negali sakyti, imant p. L. Butkų pavyzdžiu, kad Australijos lietuviai nėra duosnus!

★

Geelongo liet. choras yra kaip mėnulis: atėjus laikui ir momentui sušvinta kaip pilnatis, o būna periodų, kad ima dilti. Štai atidainavus birželinius minėjimus dalis choristų pasitraukė į "pensiją". Kiti net abejoja, ar prie tokių mėnuliškų atmainų" Geelongo choras pasirodys ateinančioje Dainų šventėje. Bet būdami optimistai tikime, kad kiekviena delčia pranašauja pilnatį!

★

Kiek keliauja Australijos lietuvių po pasaulį (kas suskaitys!), bet tik vienas Juozas Donela iš Adelaidės reguliariai pasipasakoja savo išgyvenimus, kuriuos skaitytojai su džiaugsmu paskaito. Jeigu taip kiekvienas bent po laišką Mūsų Pastogei parašytų, jau gautųsi įspūdis, kad mes esame viena Australijos lietuvių šeima, kas vienam nutinka kitame pasaulio krašte, mes visi jautriai reaguojame.

★

Adelaidės Choras "Lituania" ruošia b a l i ų rugpjūčio 14 d. Lietuvių Namuose, kurio tikslas yra duoti pradžią kelionės išlaidų Fondui vykti į Meno Dienas Sydnėjuje 1966 metų gale.

★

Anglijos parlamentas pasisakė pereitą savaitę už panaikinimą mirties bausmės nežiūrint koks būtų nusikaltimas. Įstatymas įsigalios priėmus nutarimą lordų rūmams.

Commonwealth of Australia

REGISTRATION FOR NATIONAL SERVICE

ALL MALE BRITISH SUBJECTS

ordinarily resident in Australia,

whether natural born or naturalised,

WHOSE TWENTIETH BIRTHDAY FALLS IN THE PERIOD

1ST JULY 1965 TO 31ST DECEMBER 1965 INCLUSIVE

MUST REGISTER

BETWEEN 26TH JULY 1965 AND 9TH AUGUST 1965

HOW TO REGISTER:

Registration Forms are obtainable from Post Offices and District Employment Offices of the Department of Labour and National Service. Detailed instructions are given in these Forms.

WHEN TO REGISTER:

Completed Registration Forms must be forwarded to the Registrar for National Service by 9th August, 1965, even though the person required to register may not actually turn 20 until after that date.

A person who is absent from Australia during the period within which he is required to register must register within 14 days after his return.

EXEMPTIONS:

The ONLY persons exempt from liability to register are certain diplomatic personnel, aboriginal natives of Australia and full-time serving members of the Permanent Naval, Military or Air Forces.

VOLUNTARY REGISTRATION:

Volunteers, as under, must complete a Registration Form and send it to the Registrar.

- Males turning 20 in the second half of 1965 who are not British subjects and wish to volunteer for national service.
- Males (including those not British subjects) who are 18 years and 9 months and under 20 and wish to volunteer for national service ahead of the normal call-up.

FAILURE TO REGISTER by 9th August 1965 by a person required to register will render him liable to a penalty of up to £50 and to be called up for service regardless of the result of the ballot which will be held to select persons for call-up.

BANKSTOWN'O "DAINAVOS" LIETUVIŲ NAMŲ VALDYBA

SAVO NAMŲ SALĖJE PILNAI TAMSTAI

P A T A R N A U S ,

ruošiant sužieduotuves, vestuves, vardadienius, krikštynas ir visų kitų rūšių socialinius pobūvius pagal individualų skonį prieinamomis kainomis.

K a i n o s : £ 1.5.0 — £ 3.3.0 a s m e n i u i.

Muzikantai, mašinos gėrimai ir fotografas parūpinami atskirai pagal susitarimą.

Kreiptis: Mr. M. Zakaras, 10 Onslow St., Canterbury, N.S.W., telefonas 78-5072 ir Mr. Alb. Lelešius, 36 Hoskins Ave., Bankstown, N.S.W., telef. 70-3573.

Printed by Mintis Pty. Ltd., 417 Burwood Rd., Belmore, Sydney, tel. 75 7094, for the Publisher: Australian-Lithuanian Community, P.O. Box 4558 , G.P.O., Sydney. N.S.W.